

Verslag van de openbare avondvergadering van de commissie Stad en Ruimte, gehouden op dinsdag 14 november 2017 in de raadzaal te Utrecht

Aanwezig: de voorzitter dhr. B. Meijer (D66), de wethouder Stationsgebied, dhr. V. Everhardt, de leden, mw. M. Bollen (GroenLinks), dhr. C. Bos (Stadsbelang Utrecht), dhr. M. van Heuven (PvdD), dhr. R. Post (PvdA), dhr. A. van Schie (VVD), dhr. Schipper (SP), dhr. M. Koning (D66), dhr. S. van Waveren (CDA), de commissiegriffier dhr. F. de Kok
Voorts zijn aanwezig enkele medewerkers en enkele toehoorders op de tribune.

Afwezig:

Verslag: mw. D. Muda.

INHOUD VAN DIT VERSLAG

pagina

1. Opening en mededelingen.....	1
2. Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten	1
3. De verslagen van de commissie Stad en Ruimte van 28 september, 3 oktober, 10 oktober en 26 oktober 2017 en het verslag van de besloten vergadering van 3 oktober 2017.....	1
4. Vaststellen toezeggingenlijst van de commissie Stad en Ruimte van 14 en 16 november 2017.....	1
5. Raadsvoorstel Omgevingsvisie Beurskwartier en Lombokplein	1

1. Opening en mededelingen

De voorzitter heropent de vergadering van de commissie Stad en Ruimte om 20.00 uur en heet iedereen welkom. Er zijn geen mededelingen.

2. Vaststellen agenda en inventarisatie te bespreken agendapunten

De voorzitter concludeert dat de agenda ongewijzigd wordt vastgesteld.

3. De verslagen van de commissie Stad en Ruimte van 28 september, 3 oktober, 10 oktober en 26 oktober 2017 en het verslag van de besloten vergadering van 3 oktober 2017

De voorzitter concludeert dat alle verslagen worden vastgesteld.

4. Vaststellen toezeggingenlijst van de commissie Stad en Ruimte van 14 en 16 november 2017

De voorzitter concludeert dat beide toezeggingenlijsten worden vastgesteld.

5. Raadsvoorstel Omgevingsvisie Beurskwartier en Lombokplein

De voorzitter brengt in herinnering dat vanavond de tweede termijn van de behandeling van dit agendapunt plaatsvindt. De commissie wordt gevraagd of dit voorstel voor besluitvorming naar de raad kan worden doorgeleid. De bedoeling van het raadsvoorstel is om in hoofdlijnen een visie vast te stellen voor de toekomstige ontwikkelingen in de omgeving van het Beurskwartier en het Lombokplein. Bovendien stelt het college voor om een actualisatie van de milieueffectrapportage vast te stellen. Als de raad de visie en de rapportage vaststelt, dan wordt gestart met onder andere het opstellen van een stedenbouwkundig plan van eisen, een programma van eisen en een functioneel ontwerp van het Lombokplein. De voorzitter geeft het woord aan de heer Van Schie.

De heer **Van Schie** (VVD) zal in deze tweede termijn proberen om met concrete voorstellen te komen. In de technische bijeenkomst heeft de VVD zich vooral gefocust op het verkeer omdat zij twijfels had over de robuustheid van het systeem en de bereikbaarheid van de economische kerngebieden. De presentatie heeft de VVD voldoende vertrouwen gegeven in mogelijkheden voor een robuuste inpassing van de weg. Deze weg is de levensader van de binnenstad en de VVD wil geen congestie op het Westplein zien, zoals die zich voordoet op de stadsboulevard. De voorgestelde 'rammelstrook' in de middenberm kan prima dienst doen om de robuustheid te garanderen die voor de VVD een voorwaarde is, en waarvan de nooddiensten zo nodig gebruik kunnen maken.

De heer Post (PvdA) vraagt waarop de heer Van Schie zijn vertrouwen baseert. De brief van het college biedt vooral mogelijkheden op lange termijn. Hij had het gevoel dat de VVD en de PvdA in de eerste termijn redelijk dicht bij elkaar zaten en daarom is hij verbaasd over dit plotselinge vertrouwen van de VVD.

De heer Van Schie (VVD) antwoordt dat de brief voornamelijk ingaat op de vraag hoe het aantal voertuigen verminderd kan worden van 17.000 naar 15.000 in verband met de leefbaarheid, terwijl de VVD het aantal auto's op zich geen probleem vindt. De VVD was bang dat de geprognosticeerde verkeersstroom niet haalbaar zou zijn door congestie. De VVD had vooral bedenkingen over de rotonde bij de Vleutenseweg, maar die is inmiddels veranderd in een kruispunt. Bovendien is nadrukkelijk aangegeven dat er nog andere optimaliseringsmogelijkheden zijn en dat slim mobiliteitsmanagement aangewend kan worden tijdens evenementen, zodat de volledige parkeercapaciteit in de binnenstad benut kan worden. Daarmee zijn voor de VVD een paar belangrijke vragen beantwoord.

De heer Post (PvdA) concludeert dat de VVD veel waarde hecht aan de bereikbaarheid van de stad en dat de VVD inmiddels zo veel vertrouwen heeft dat zij kan instemmen met dit deel van het plan vanwege de 'rammelstrook' en mogelijkheden die het SPvE biedt. Hij vraagt of dit klopt.

De heer Van Schie (VVD) verwacht dat er nog wel verkeerskundige doorrekeningen gemaakt moeten worden. Het gaat nu echter om een visie. Verkeerstechnisch is een redelijk vooruitzicht geschetst tijdens de technische bijeenkomst. De VVD is enthousiast over het plan voor het Beurskwartier en wil daarom het hele plan een kans geven. Hij heeft eerder al de voorwaarden van de VVD genoemd. In de plannen voor het Beurskwartier waardeert de VVD vooral groen en de echte stadvernieuwing, maar dat groen mist de VVD op het Lombokplein. De grootste kritiek op het huidige Lombokplein is dat de openbare ruimte onvoldoende kwaliteit heeft, maar het plan voorziet alleen in drie grote gebouwen en een pleintje op de plek van de huidige weg, al is dat een misschien wat gechargeerde omschrijving. Zolang de verkeersstroom niet flink ingeperkt kan worden, zou wat de VVD betreft op een andere manier de omgevingskwaliteit verbeterd moeten worden. Zonder de geplande gebouwen is er een oppervlakte beschikbaar zo groot als het park Lepelenburg. De VVD stelt voor om daar het Lombokpark te realiseren. De voorgestelde Lombokpleinontwikkeling laat een tekort zien van 50 miljoen euro. De VVD vindt dat moeilijk te rechtvaardigen, als je ziet wat ervoor in de plaats komt. Spreker laat een aantal tekeningen rondgaan.

De heer Koning (D66) stelt voor om te schorsen, zodat iedereen het voorstel van de VVD even kan bekijken.

De voorzitter schorst de vergadering voor vijf minuten.

De heer Van Schie (VVD) excuseert zich want het was niet de bedoeling om de vergadering ermee te overvallen. Ondertussen vertelt hij dat de raadsleden vier verschillende tekeningen krijgen met een financiële toelichting. De vraag is eigenlijk of het mogelijk is om op die plek een groen gebaar te maken en de weg in te passen.

De voorzitter geeft na heropening van de vergadering het woord aan de heer Van Schie voor een toelichting.

De heer Van Schie (VVD) bedankt het ambtelijk apparaat die invulling hebben gegeven aan zijn wens om zo veel mogelijk aaneengesloten groen te realiseren en de weg goed in te passen, het liefst zo dicht mogelijk langs het viaduct van het openbaar vervoer om ruimte te besparen en het mogelijk te maken om de fiets onder de weg door te laten gaan.

De voorzitter vraagt of de heer Van Schie het nu heeft over variant 1.

De heer Van Schie (VVD) antwoordt dat dit het uitgangspunt is voor alle varianten. Hij wil vooral antwoord krijgen op de vraag of er in de commissie draagvlak is voor een robuust groen gebaar dat onvermijdelijk ten koste gaat van het aantal te bouwen woningen. De financiële doorrekening laat echter zien dat die woningen in financiële zin niet zo veel bijdragen aan het gebied.

De heer Koning (D66) vindt het interessant en is positief verrast dat de VVD kiest voor groen en minder woningen. D66 vindt juist het realiseren van een groot aantal woningen van grote maatschappelijke waarde.

5 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat de VVD zich realiseert dat de stad verdicht moet worden en dat er woningen gerealiseerd moeten worden. Dat gebeurt in het Beurskwartier, maar bij woningen horen ook groenvoorzieningen. In een volgebouwde gemeente als Utrecht ontstaat maar zelden een kans om groen te realiseren. In dit geval is die kans er. Daarom pleit spreker ervoor om serieus te onderzoeken of zijn voorstel haalbaar is.

10 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) brengt in herinnering dat in de oorspronkelijke visie helemaal geen woningbouw voorkwam. Uit de baten- en kostenanalyse van het college blijkt dat het realiseren van woningbouw op het Lombokplein de gemeente heel veel geld zou kosten. Spreker vraagt of de heer Van Schie al enig idee heeft van de financiële consequenties van zijn plan voor de exploitatie van dit gebied.

15 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat er een voorzichtige ambtelijke doorrekening is gemaakt. Woningbouw op zich draagt financieel gezien niet veel bij, maar toekomstige bewoners natuurlijk wel. Wat hem betreft zou echter het hoofdmotief niet geld, maar verbetering van de leefbaarheid moeten zijn.

20 **De heer Koning** (D66) benadrukt dat er een enorm lang proces met heel veel betrokkenen uit de stad ten grondslag ligt aan de visie voor het Lombokplein. De variant van de VVD zou daar enorm van afwijken. Hij vraagt om een reactie van de heer Van Schie daarop.

25 **De heer Van Schie** (VVD) realiseert zich dat wel degelijk, maar dat neemt niet weg dat de raad uiteindelijk de besluiten neemt op basis van wat het college voorstelt en wat de raad aangereikt krijgt vanuit de stad. Hij heeft net als de heer Koning het proces gevolgd en hij weet ook dat er geen eensluidende mening is en dat er heel veel varianten de revue gepasseerd zijn. Hij wil dat een grote financiële investering uiteindelijk voldoende oplevert voor de beleving van de bewoners. Tijdens de participatie werd vooral gevraagd om meer groen.

30 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) waardeert de inspanningen van de VVD, maar behalve groen ziet zij ook meer weg op de plaatjes. GroenLinks wil ook meer groen, maar spreekster weet ook dat de bewoners van de Hagelbuurt verlangen naar een goede verbinding met de stad. Zij zou graag een reactie van de wethouder daarop horen. Zij vindt het wel interessant dat het gebouw bij de Leidseweg van 95 m naar 45 m en vervolgens naar 0 m is gezakt. Zij zou graag horen wat de financiële consequenties daarvan zijn.

35 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat in de variant van de VVD alle woningbouw er uitgehaald is. Als er uit financiële overwegingen voor gekozen zou worden om weer wat plukjes woningbouw toe te voegen, dan gaat dat ten koste van het groen. De doelstelling van dit plan is niet om meer weg toe te voegen maar om de verkeersstroom te concentreren bij het openbaar vervoer. Dat neemt echter niet weg dat die weg altijd een barrière zal vormen, als die niet ongelijkvloers kruist. Hij denkt dat het groen ook iets zou toevoegen aan de Hagelbuurt.

40 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) hoort de heer Van Schie niet uitsluiten dat er eventueel weer plukjes woningbouw worden toegevoegd. Woningontwikkeling in het hart van het park lijkt hem niet de bedoeling. Hij vraagt wat de VVD daarbij voor ogen heeft.

45 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat dat op dit niveau nog niet is uitgewerkt, maar dat hij zich kan voorstellen dat de kop van de Leidsekaade bijvoorbeeld geschikt zou kunnen zijn voor een speeltuin en dat langs de plint van de historische bebouwing of op het plot voor het NH Hotel wellicht ook woningen gerealiseerd zouden kunnen worden. Hij heeft alleen laten uitrekenen wat de financiële gevolgen zijn, als alle woningbouw geschrapt wordt. Dat blijkt dus maar een paar miljoen euro te zijn en bovendien zou de gemeente direct met de aanleg van het park kunnen beginnen.

50 **De heer Koning** (D66) is blij dat er op de kop van de Leidsekaade nog iets gebouwd zou kunnen worden. Hij benadrukt nogmaals dat D66 het realiseren van woningen heel belangrijk vindt. Hij is bang

dat de VVD op deze manier probeert om de mogelijkheid te creëren om de huidige weg in de toekomst weer aan te leggen. Hij vraagt of dat het achterliggende doel van de VVD is.

- 5 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt daarop ontkennend. Hij heeft wel eerder gezegd dat het onacceptabel zou zijn voor de VVD dat er gebouwen heel dicht op de weg gebouwd worden omdat er dan geen uitwijkmogelijkheid meer is, als de weg niet robuust genoeg blijkt te zijn. Er is geen politiek draagvlak voor een weg dwars over het Westplein. Spreker zoekt draagvlak voor een inpassing die de kwaliteit aanmerkelijk verbetert.
- 10 **De heer Schipper** (SP) hoort de heer Van Schie het voorliggende plan kwalificeren als een paar gebouwen en een pleintje. De VVD zet daar een interessant plan tegenover. Spreker vraagt zich echter wel af wat het standpunt van de VVD zal zijn, als blijkt dat een meerderheid van de raad de voorkeur geeft aan het oorspronkelijke plan.
- 15 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat dan de vraag aan de orde komt of de VVD dat plan 50 miljoen euro waard vindt. In de eerste termijn heeft spreker daarover al grote twijfels uitgesproken. Voor de VVD is in ieder geval een voorwaarde dat de weg robuust is. Het Lombokpark is geen voorwaarde voor de hele visie, maar de VVD wil absoluut proberen om via het SPvE kwaliteit toe te voegen, zodat het plan het geld wel waard is.
- 20 **De heer Schipper** (SP) vraagt of de VVD ervoor pleit om deze variant als keuzeoptie naast het voorstel van het college te zetten voor het SPvE.
- De heer Van Schie** (VVD) antwoordt daarop bevestigend.
- 25 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt het een interessant plan, maar hij vreest dat realisatie daarvan gevolgen zou hebben voor de ontwikkeling van het Daalsepark. Hij vraagt hoe de heer Van Schie daarover denkt.
- 30 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat de VVD ook daar het groen en de openbare ruimte belangrijk vindt. Het vorige college heeft daar aan verdienopgave opgelegd, waarmee de VVD het niet eens was. Indachtig de uitkomst van het referendum, maar ook inhoudelijk vindt de VVD een kwalitatief goede openbare ruimte (en dus ook groen) belangrijk, als er zo veel woningen worden toegevoegd. Bewoners in de stad hebben de openbare ruimte nodig om te recreëren. De VVD vindt
- 35 dat al decennia een belangrijke taak van de overheid.
- De heer Van Heuven** (PvdD) kan bijna niet geloven dat de VVD pleit voor een binnenstadbos. Hij is bang dat er addertje onder het gras zit. Hij vraagt of de heer Van Schie de ambtelijke staf ook gevraagd heeft te kijken naar de gevolgen van zijn plan voor het aantal verkeersbewegingen.
- 40 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat het voor de bereikbaarheid geen gevolgen zou mogen hebben. Woningen trekken op zich verkeer aan; de ondernemers in de binnenstad hebben daarover hun zorgen geuit.
- 45 **De heer Van Heuven** (PvdD) vraagt de VVD wil streven naar het terugbrengen van het aantal verkeersbewegingen naar 15.000 of zelfs nog lager.
- De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat die 15.000 voor de VVD niet heilig is, maar wel een mooi streefgetal, omdat het duidelijk gevoelswaarde heeft voor de bewoners. Spreker verwacht niet dat die paar honderd woningen duizenden verkeersbewegingen per dag opleveren over het Westplein, maar zij zullen wel invloed hebben op de infrastructuur. Als er geen woningen gebouwd worden, zal dat dus wel enige lucht geven aan het systeem.
- 50 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) ziet op de uitgedeelde tekeningen toch echt een weg over het Westplein lopen en daarnaast ziet zij ook nog een brede weg door het groen lopen. Zij is het eens met het pleidooi van de VVD voor een robuuste weg, maar zij begrijpt ook de vraag van de heer Koning die bang is dat de VVD de mogelijkheid wil openhouden om de huidige weg in de toekomst weer aan te leggen.
- 55

- 5 **De heer Van Schie** (VVD) heeft ambtelijk niet gevraagd om een bredere weg. In deze varianten ligt hetzelfde pakket als in de visie van het college. Dit is de weg die nodig is als binnenstadsader en die de VVD absoluut belangrijk vindt. Als de woningbouw uit het huidige plan geschrapt wordt, dan kunnen er vier kleine parkjes aangelegd worden. Spreker heeft met zijn varianten geprobeerd om er één groot park van te maken, ook om te zien of dat de moeite waard zou zijn. Zijn voorzichtige conclusie is dat het de moeite waard zou zijn om te zoeken naar een optimale inpassing van de weg met groene openbare ruimte in plaats van gebouwen.
- 10 **De heer Darwish** (Student & Starter) is altijd blij met keuzemogelijkheden. Student & Starter staat niet onsympathiek tegenover meer groen, maar ook niet tegenover meer woningen. In de financiële doorrekening staat dat er eventueel geschoven moet worden in de (goed uitgebalanceerde) woningmix om de financiering mogelijk te maken. Spreker denkt dat de plannen daarmee op een 'slippery slope' terechtkomen. Hij vraagt of de heer Van Schie dat met hem eens is.
- 15 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat er staat dat sleutelen aan de woningmix om de betaalbaarheid te vergroten, niet meer mogelijk is als de woningen niet gebouwd worden. Als het meezit met de markt en het verdienvermogen zou het eerste oogmerk zijn, dan zou woningbouw flink wat kunnen opleveren.
- 20 **De heer Post** (PvdA) vindt het een interessant plan en zal het uiteraard met zijn fractie bespreken, maar ook hij had de frase onderstreept dat een verschuiving van huur naar koop en eventuele kleinere woningen een positieve invloed kan hebben. Hij vraagt of de VVD dan ook gaat voorstellen om deze plannen te financieren of dat de VVD de verdeling voor de resterende woningopgave ongewijzigd wil laten.
- 25 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat het niet gaat over de woningen in het Beurskwartier; die zijn nodig. Als de raad besluit om woningen te bouwen op het Lombokplein met een tekort van 50 miljoen euro, dan zal de VVD er vast voor pleiten om het financiële gat zo klein mogelijk te maken, maar zonder woningbouw wordt de discussie vergelijkbaar met die over de stadsboulevards met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid.
- 30 **De heer Koning** (D66) brengt daartegenin dat er aan de keuze voor groen en inpassing van weg volgens een van de varianten van de VVD, natuurlijk ook een prijskaartje hangt.
- 35 **De heer Van Schie** (VVD) beaamt dat het geld gaat kosten, net als de stadsboulevards. De keuze met betrekking tot de financiering is een politiek dilemma. Het is niet zijn bedoeling om het hele debat hierdoor te laten overheersen, maar hij vraagt wel nadrukkelijk om steun van de andere fracties voor zijn vraag aan het college om deze varianten mee te nemen bij de uitwerking van het SPvE.
- 40 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) zal zijn verzoek, net als de heer Post, bespreken in haar fractie. Zij vraagt nogmaals of de weg langs de moskee nu wel of niet een extra weg is.
- De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat het een fietspad is.
- 45 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) is daar blij mee. Zij hoort graag een eerste reactie van de wethouder op de varianten van de VVD. Zij vraagt zich nog steeds af of het wel mogelijk is om de weg te behouden conform het originele plan.
- 50 **De voorzitter** hoort mevrouw Bollen vragen om een eerste reactie van de wethouder, maar het debat bevindt zich al in de tweede termijn.
- 55 **De heer Koning** (D66) spreekt zijn waardering uit voor het werk dat de VVD verzet heeft, maar hij kan nog niet zeggen dat hij overtuigd is dat een van de varianten van de VVD beter is dan het oorspronkelijke plan. Zijn voorkeur gaat op dit moment uit naar het voorstel in de visie met woningen. De charme van het plan van de VVD zit absoluut in het groen. Zijn fractie zal zich beraden voor de raadbehandeling.
- 60 **De voorzitter** benadrukt dat de heer Van Schie zijn varianten niet heeft voorgelegd, maar alleen heeft gepresenteerd ter illustratie van zijn verzoek om een aantal zaken mee te nemen bij de uitwerking van het SPvE. Op dit moment ligt alleen het voorstel van het college voor.

De heer Schipper (SP) vindt het een interessant plan, maar hij wil eerst een reactie van een college horen, alvorens hij een richtinggevende uitspraak kan doen namens de SP.

5 **De heer Van Waveren** (CDA) geeft ook zijn complimenten voor het werk dat verzet is. De eenvoud van het plan en de mogelijkheid om het verder te onderzoeken en uit te werken, spreken hem aan. De eenvoudigste variant (alleen de bouwblokken er uithalen) is niet meegenomen. Hij vraagt waarom die variant ontbreekt.

10 **De heer Van Schie** (VVD) antwoordt dat dat zeker een optie is, maar dat die minder aaneengesloten groene ruimte biedt, terwijl het juist zijn bedoeling was om te proberen één groot park te creëren zonder weg erdoorheen. Dat levert allerlei verkeerskundige en stedenbouwkundige vraagstukken op die nog niet opgelost zijn. Het is dus nog geen kant en klare variant.

15 **De heer Van Waveren** (CDA) vraagt het omdat slingerende wegen heel veel snippers loze ruimte opleveren. Het ruimtegebruik in de basisvariant leek hem het meest efficiënt.

De voorzitter geeft de heer Koning het woord voor zijn tweede termijn.

20 **De heer Koning** (D66) verklaart dat D66 sinds het vorige debat alleen maar bevestigd is in haar positieve houding. Het is een stevig stedenbouwkundig verhaal, een toekomstbestendige en financieel solide uitwerking van het masterplan. Net als in de eerste termijn zoomt hij in op de twee ingewikkelde dossiers. Ten eerste het Westplein, waarvoor nu een aantal andere ideeën is gepresenteerd. De
25 recente lobby voor een robuuste weg van ondernemers in Hoog Catharijne bevestigt de complexiteit alleen maar. Uit contacten met het Ontwikkelcomité Lombok en andere comités blijkt dat de bewoners vooral een duurzame inrichting van de weg willen en liever minder autobewegingen. D66 denkt nog steeds dat het voorliggende voorstel een goede balans laat zien. Dat moet echter nog blijken voor de andere varianten. De toekomstbestendigheid zit voor D66 met name in een onderdoorgang van de Leidseweg/Sijpesteijkade. D66 zal zich beraden op een motie in die richting.

30 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) zet vraagtekens bij een goede inpassing van een onderdoorgang, hoewel GroenLinks uiteraard een groot voorstander is van fietsers. Zij vraagt of de heer Koning alle inpassingvraagstukken meeneemt in die motie.

35 **De heer Koning** (D66) onderschrijft dat verbindingen voor langzaam verkeer (fietsers en voetgangers) ook heel belangrijk zijn. Hij zal dat zeker in de formulering van een eventuele motie meenemen.

Het tweede ingewikkelde dossier is de Croeselaan. Mede namens een van de bewoners vraagt hij
40 aan de wethouder wat dat beoogde maatwerk precies inhoudt. Betekent het dat de woningen worden aangekocht, maar dat de bewoners pas hoeven te vertrekken als er alternatieve woningen gebouwd zijn? Voor D66 speelt dat aspect een rol bij de afweging.

De heer Post (PvdA) vraagt of D66 bijvoorbeeld zou willen bedingen dat bewoners voor een vergelijkbare prijs in het gebied moeten kunnen blijven huren.

45 **De heer Koning** (D66) denkt dat dat verschilt per bewoner. Bovendien weet hij niet of dat soort afspraken volgens het huurrecht gemaakt kunnen worden. Daarom stelt hij deze vraag aan de wethouder. Hij vraagt op zijn beurt of de PvdA ook tegen de aankoop van die woningen is of alleen tegen de sloop.

50 **De heer Post** (PvdA) heeft geen antwoord gekregen op de vraag wat D66 wil, los van de vraag wat er mogelijk is.

55 **De heer Koning** (D66) wil graag zien dat mensen die dat willen zo veel als mogelijk in het gebied kunnen blijven, bijvoorbeeld door eerst gebouwen met woningen op te leveren aan de noordzijde. De woningen aan de Croeselaan kunnen met dit plan vanaf volgend jaar aangekocht worden, maar wellicht kan de huur dan nog doorlopen, totdat er alternatieve woningen aangeboden kunnen worden. Spreker wil graag weten of voor dat soort maatwerk ruimte is.

De heer Van Schie (VVD) vindt de vraag van de heer Koning terecht en voor zover hij weet is dat ook al toegezegd. Hij vraagt zowel aan de heer Koning als de wethouder of het de bedoeling is om bestaande bewoners in de transitieperiode al te herhuisvesten in ontwikkelingen die nu al gaande zijn of dat dit contractueel alleen mogelijk is met ontwikkelingen die nog moeten beginnen.

De heer Koning (D66) sluit zich volledig aan bij deze uitstekende vraag. Er schijnt gesproken te zijn over een voorrangsregeling voor woningen die op kortere of langere tijd worden gerealiseerd in het gebied. Hij vraagt of het college daar serieus werk van wil maken. Het zou prettig zijn als dat in de stukken zou staan want dan gaat het gebeuren.

De heer Schipper (SP) vindt het gek dat nu pas gezocht wordt naar draagvlak, terwijl er jaren aan deze plannen gewerkt is, zoals de heer Koning ook al heeft gezegd. Het college heeft nooit serieus gereageerd op de brief van de Vereniging van Eigenaren over dit aspect.

De heer Koning (D66) is het daarmee eens, hoewel hij als verdediging aanvoert dat er tot nu toe nog geen definitief besluit genomen is over de aankoop van de woningen. D66 staat achter dit plan, ook omdat hiervoor eigenlijk in 2003 al gekozen is en er sindsdien in het gebied rekening mee wordt gehouden. In het masterplan uit 2003 wordt de sloop van alle woningen reeds aangekondigd. Er zijn mensen die beweren dat zij van niets weten, maar dat gelooft hij niet.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt wat de stad dan wel de corporaties die huurders zouden moeten bieden. Ook al zijn de bewoners op de hoogte van de plannen, velen van hen willen niet uit de buurt weg en zij willen dezelfde ruimte voor dezelfde prijs terugkrijgen. Spreker is ervan overtuigd dat het misschien wel mogelijk is, maar dat het onvermijdelijk ten koste gaat van de financiële positie van de gemeente omdat de gemeente zorgplicht heeft.

De heer Koning (D66) weet dat het slechts over 15 sociale huurwoningen gaat. Van de 3500 woningen wordt 20% sociale huur. Hij kan zich voorstellen en hoopt dat in 2023 direct een deel daarvan gerealiseerd wordt en dat de gemeente ervoor zorgt dat dit woningen zijn van enige omvang. Hij geeft toe dat dit financiële consequenties heeft voor de gemeente.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de heer Koning zich realiseert dat daarmee een precedent wordt geschapen, dat zowel vooruit als achteruit kan werken.

De heer Koning (D66) is het daar niet mee eens omdat dit een heel specifieke situatie is. Als de gemeente woningen aankoopt, is er sprake van actief grondbeleid en dat gebeurt gelukkig alleen in uitzonderlijke gevallen. In dit geval wordt dat volgens spreker gerechtvaardigd door de kansen die deze plannen bieden.

De heer Post (PvdA) brengt in herinnering dat D66 in eerste termijn heeft gezegd dat hij het een interessante suggestie vindt om het percentage middenhuur te verhogen. Hij vraagt of D66 actie gaat nemen op dat punt.

De heer Koning (D66) antwoordt dat D66 het zou waarderen als in de uitwerking een significant percentage middenhuur terugkomt. Dat is in het belang van de betaalbaarheid van woningen in de stad.

De heer Post (PvdA) deelt die ambitie. Hij vraagt of het dan niet handig zou zijn om die ambitie vast te leggen in het raadsvoorstel.

De heer Koning (D66) vindt dat moeilijk omdat hij onvoldoende financieel inzicht heeft. Het moet uiteindelijk wel betaalbaar zijn en dit gaat ten koste van het opbrengend vermogen. Hij zou graag samen met de PvdA willen bekijken wat mogelijk is.

De heer Van Schie (VVD) herinnert zich dat nog maar vijf dagen geleden een motie is aangenomen die de ruimte biedt om specifiek voor huurprogramma's middelen beschikbaar te stellen. Hij vraagt of de heer Koning de wens met hem deelt dat al die middelen in eerste instantie naar dit gebied gaan.

De heer Koning (D66) is het daarmee eens dat dit gebied daarvoor in aanmerking komt als een van de prioritaire gebieden in de ontwikkeling van de stad.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Schipper voor zijn bijdrage.

De heer Schipper (SP) heeft vorige keer een pleidooi gehouden voor een snelle aanpak van het Westplein. Hij is inmiddels positiever gestemd over de achterliggende financiële vraagstukken. Hij wil wel graag expliciet van de wethouder horen dat begonnen zal worden met de infrastructuur op het Lombokplein en dat niet meer gepland wordt dan door de raad geaccordeerd is. Fasering dus. Hij heeft zich verbaasd over de brief van een gerenommeerd onderzoeksbureau dat de gehanteerde verkeersmodellen in twijfel trekt. Hijzelf vond de gepresenteerde verkeerssimulaties overtuigend. Hij vraagt om een reactie van de wethouder daarop. Wat de SP betreft mag het in ieder geval nooit betekenen dat het traject Pijpenlaan, Heinelaan, Lessinglaan extra belast wordt. Spreker vindt de groene varianten van de VVD interessant en hij is dan ook benieuwd naar de reactie van het college op het verdwijnen van driehonderd woningen. Dat brengt hem bij het Beurskwartier. In de eerste termijn heeft de wethouder gezegd dat de ontwikkeling van het Beurskwartier geen effect zou hebben op de bouw mogelijkheden bij de Merwedekanaalzone, maar volgens spreker is er wel degelijk een correlatie tussen beide. Die kanttekening is niet zomaar in het voorstel gekomen. Ook al zegt het college dat het goed zal komen met het maatwerk voor de bewoners van de Croeselaan, wat spreker betreft is de factor tijd daarbij wel een probleem. Er kan pas in 2023 gebouwd worden in het Beurskwartier. Spreker vraagt wat de wethouder denkt te gaan doen om met de huidige bewoners in gesprek te komen want op dit moment is er geen enkel draagvlak voor sloop. Als 40% van de bewoners nee zegt, dan gaat het plan niet door volgens de afspraak met de corporaties. De SP is nog altijd niet overtuigd van de noodzaak en de haalbaarheid van de sloop. Hij stelt dan ook voor om dit voornemen te parkeren en een alternatieve studie te laten uitvoeren, waarbij uitgezocht wordt hoe het huidige geplande volume aan woningen in te passen is met behoud van de woonfunctie aan de Croeselaan, maar waarbij ook gekeken wordt naar een variant met minder woningen in het Beurskwartier. Dit zou de gemeente 15 miljoen euro schelen. Spreker stelt voor om die keuzeopties inclusief de financiële consequenties voor te leggen bij het SPvE. Hij vraagt om een reactie van de wethouder hierop. Dan heeft hij nog een paar vragen over de sociale huurwoningen in het plan. Ten eerste wil hij weten om hoeveel woningen het gaat, van welke categorie die zijn en in welke fase deze worden gerealiseerd. Wat de SP betreft ligt de nadruk op aantallen en tempo. Spreker zou het liefst een toezegging krijgen op dit punt.

De heer Van Schie (VVD) begrijpt uiteraard de wens van de SP. Hij vraagt of de woningcorporaties daar zelf iets over te zeggen zouden moeten hebben of misschien zelfs de ontwikkelaars die worden uitgenodigd om bouwblokken te realiseren. Hij vraagt of de SP pleit voor een ondergrens, een bovengrens of bandbreedte en wat de ondergrens voor de SP is.

De heer Schipper (SP) wil dat de sociale huurwoningen die gerealiseerd worden, ook echte sociale huurwoningen zijn. Dus geschikt voor de doelgroep. Hij begrijpt dat dat in dit gebied misschien wat lastig ligt vanwege de hoge grondprijzen. Het is op een aantal andere plekken niet gelukt. Daarom zou de SP graag zien dat het hier wel lukt.

De heer Van Schie (VVD) vraagt of de heer Schipper het met hem eens is dat de onrendabele top prioritair gedekt zou kunnen worden door de vorige week aangenomen motie.

De heer Schipper (SP) gaat daar niet op in. In de plannen wordt gesproken over 20% sociale huur. Hij wil dat dit gewoon corporatiewoningen worden die via Woningnet aangeboden worden voor de doelgroep en die zo vroeg mogelijk gerealiseerd worden. Daarop wil hij graag een reactie van de wethouder.

De heer Post (PvdA) is het zeer eens met de SP. Hij brengt motie 136 in herinnering over extra sociale huurwoningen aan de westkant van het station van de heer Schipper. Hij vraagt of de heer Schipper het met hem eens is dat aan die motie ook heel goed invulling gegeven kan worden met dit plan, zodat er wat bij wordt opgeplust.

De heer Schipper (SP) zou dat graag zien, als het even kan. Er ligt bovendien nog een aanbod van de corporaties voor 30% sociale huurwoningen in de Merwedekanaalzone. Hij wil het echter breder zien dan alleen het Beurskwartier. Voor de SP is 20% sociale huur wel de ondergrens.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) benadrukt dat de grond hier erg duur is en dat de raad de grondprijs voor sociale huurwoningen heeft gefixeerd. Hij weet dat er institutionele beleggers zijn die meer willen betalen voor de grond. Op die manier zou de onrendabele top voor de gemeente opgevangen worden en zou sociale woningbouw toch winstgevend kunnen zijn voor de gemeente.

5 Spreker vraagt of de heer Schipper die signalen ook gehad heeft. Aan de heer Van Schie vraagt hij of die daarin ook mogelijkheden ziet.

De heer Schipper (SP) is het niet met de heer Bos eens. Hij weet dat er meer dan voldoende belangstelling is om huizen te bouwen in een lage huurcategorie, maar hij weet ook dat het Beurskwartier geen negatief saldo heeft. Zonder de sloop van de Croeselaan zou de SP het wellicht zelfs een heel goed plan vinden.

10

De heer Van Schie (VVD) denkt dat het alle institutionele beleggers vrij staat om plannen te maken voor sociale huurwoningen; de Grondprijzenbrief geldt voor iedereen en niet alleen voor woningcorporaties. Volgens hem is een aanpassing van de Grondprijzenbrief in de huidige politieke constellatie niet haalbaar.

15

De heer Koning (D66) voegt er de kanttekening aan toe dat de gemeente veel werkt met tenders voor gebouwen in het stationsgebied. Volgens hem is dat in kleinere vorm ook mogelijk, zodat er wel degelijk een optimalisatie van de opbrengst mogelijk is.

20

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat tenderen met de nieuwste Grondprijzenbrief inderdaad mogelijk is geworden omdat de maximale prijs die een belegger zou moeten betalen voor een middenhuurappartement, is losgelaten. Als het mogelijk zou zijn om ook de sociale huurvoorraad te laten tenderen, zodat de hoogste prijs gerealiseerd kan worden, dan ontstaat er financiële ruimte om de omgevingskwaliteit te verbeteren, bijvoorbeeld met groen, of andere investeringen te doen waarvoor nu geen ruimte is.

25

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Bollen voor haar bijdrage.

30

Mevrouw Bollen (GroenLinks) bedankt voor alle informatie die de raad inmiddels heeft gekregen, hoewel het handiger was geweest als de raad die voor de eerste bespreking had gehad. Zij noemt de punten die voor GroenLinks belangrijk zijn. Ten eerste het extra kanaal in het Beurskwartier; daarnaar wordt onderzoek gedaan en het komt ook in het SPvE terug. In de eerste termijn heeft spreekster echter gevraagd om in beeld te brengen wat de baten ervan zouden zijn. Zij noemt als voorbeeld een besparing op maatregelen om wateroverlast te voorkomen. Zij vraagt of de wethouder bereid is om in de afweging ook dit soort baten duidelijk mee te nemen. Met betrekking tot de Croeselaan sluit zij zich volledig aan bij de vragen over de huidige bewoners. Zij vindt ook het idee van de heer Van Schie interessant om nu al woningen aan te kopen, als zich kansen voordoen. Zij heeft zelf verzocht om binnen het voorliggende plan te zoeken naar mogelijkheden om de panden wel te behouden. GroenLinks is wel voornemens om met het huidige plan in te stemmen, maar zou graag weten wat er nog mogelijk is met die panden.

35
40

De heer Post (PvdA) begrijpt dat GroenLinks niet instemt met het voorstel van de heer Schipper om de sloopplannen te parkeren en eerst naar alternatieven te zoeken.

45

Mevrouw Bollen (GroenLinks) heeft begrepen dat de SP vraagt om in de richting van het SPvE verschillende varianten uit te zoeken. De wethouder heeft vorige keer al aangegeven dat dat betekent dat er een volledig nieuw plan gemaakt moet worden. Dat zou kunnen als een meerderheid dat zou willen, maar het zou niet de voorkeur hebben van GroenLinks.

50

De heer Post (PvdA) constateert dat GroenLinks kan bijdragen aan een meerderheid in de raad. Hij heeft mevrouw Bollen in eerste termijn horen zeggen dat zij moeite heeft met de sloop. Hij vindt het wel een goed voorstel van de heer Schipper. Hij vraagt of in dat geval voor GroenLinks het hele plan van tafel is.

55

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) voegt er nog het volgende aan toe. Hij beschouwt het Beurskwartier en het Lombokplein als één gebied. Met de plannen van de VVD zou er zo veel groene ruimte gecreëerd worden, dat daarop in het Beurskwartier wellicht iets bezuinigd zou kunnen worden.

Dat zou de mogelijkheid bieden om bijvoorbeeld die woningen te laten staan. Hij vraagt wat GroenLinks daarvan vindt.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) heeft vorige keer al aangegeven dat GroenLinks moeite heeft met het besluit om huizen te slopen. Als dit besluit heroverwogen wordt, dan kost het opnieuw minstens twee jaar om tot een besluit te komen. Spreekster staat er wel voor open, als het snel kan.

De heer Schipper (SP) vraagt of haar bezwaar dan niet geldt voor de varianten van de VVD voor het Lombokplein.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) antwoordt dat het bouwvolume behoorlijk terugloopt, als de woningen aan de Croeselaan behouden blijven, terwijl woningbouw in Utrecht heel hard nodig is. GroenLinks zoekt naar het optimum; zo veel mogelijk woningen, zo veel mogelijk groen, financieel haalbaar en minder auto's.

De heer Schipper (SP) begrijpt dat GroenLinks wel bereid is om driehonderd woningen op het Lombokplein te schrappen.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) heeft alleen gezegd dat zij de plannen van de VVD zou bespreken in haar fractie. De VVD heeft aan de wethouder gevraagd om die varianten mee te nemen in de richting van het SPvE.

De heer Schipper (SP) wil graag dat in de richting van het SPvE ook een variantenstudie voor het Beurskwartier wordt gemaakt. Hij vraagt wat het verschil is.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) heeft uit alle informatie begrepen dat dan de basis onder het ontwerp wegvalt. Als de wethouder zegt dat dat niet zo is, dan is spreekster graag bereid om er nogmaals naar te kijken.

De heer Van Schie (VVD) voegt eraan toe dat het ook te maken heeft met verwachtingenmanagement. De wens van deze visie is een grootschalige stadsvernieuwing in het nieuwe centrum met een enorme stedelijke verdichting. Hij vindt ook dat een Lombokpark én de laagbouw behouden in het Beurskwartier samen tot een heel ander plan leiden. Ook voor de VVD rijst dan de vraag of het nog wel in balans is. Spreker vindt dat de raad zich moet realiseren dat beide aanpassingen waarschijnlijk niet haalbaar zijn.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) vervolgt haar betoog. Zij beaamt dat het gaat om een goede balans. Zij komt terug op het verzoek van GroenLinks om de panden aan de Croeselaan te behouden. Het lijkt erop dat de huidige panden in ieder geval geen woonfunctie kunnen krijgen, terwijl zij dacht dat dat wel mogelijk zou zijn, zij het in een andere vorm. Zij vraagt om een reactie daarop van de wethouder. Zij wil ook graag weten waarom de wethouder maar één architectenbureau wil vragen om er een blik op te werpen. Zij is bang dat dat niet echt creatieve ideeën zou opleveren. GroenLinks overweegt een amendement in te dienen voor een creatieve inpassing van de panden in de huidige plannen. Spreekster vervolgt haar betoog met het Westplein. De raad heeft aanvullende informatie gekregen over maatregelen die zouden helpen om het aantal verkeersbewegingen van 17.000 te verlagen naar 15.000. Spreekster vond de technische briefing op dat punt geloofwaardig. Zij vraagt om een reactie van de wethouder.

De heer Van Waveren (CDA) vraagt of mevrouw Bollen het ook zo ziet. De consequenties staan duidelijk in het voorstel. Maatregelen om onder de 17.000 verkeersbewegingen te komen, zullen elders effecten hebben. De vraag is eigenlijk of de raad aan die knop wil draaien. Spreker vraagt wat het standpunt van GroenLinks op dat punt is, als het op andere plaatsen in de stad negatieve effecten heeft.

De heer Koning (D66) heeft begrepen dat er wel degelijk aanvullende mogelijkheden zijn om het aantal verkeersbewegingen op termijn naar beneden te krijgen in de richting van 15.000. Dat perspectief is ook voor D66 belangrijk. Het CDA heeft ook gepleit voor een lager aantal verkeersbewegingen. Spreker vraagt of het CDA dan ook bereid om zich daarvoor actief in te zetten en bijvoorbeeld in samenwerking met bedrijven in het gebied te proberen om mensen meer op de fiets te krijgen (modal shift).

- 5 **De heer Van Waveren** (CDA) denkt dat het een ambitieus streven is. In de eerste stap van 19.000 naar 17.000 wordt die modal shift al meegenomen, terwijl uit studies voor de Cartesiusdriehoek blijkt dat zachte maatregelen maar heel weinig opleveren. De harde maatregelen komen aan de orde bij de stap van 17.000 naar 15.000. Het college geeft daarbij duidelijk aan dat die consequenties hebben op andere plekken. Spreker vraagt of GroenLinks en D66 die consequenties accepteren. Hij zal in zijn eigen bijdrage daarom pleiten om breder dan dit gebied te kijken.
- 10 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) concludeert dat het CDA en GroenLinks op dit punt dicht bij elkaar staan. GroenLinks zit niet te wachten op het waterbedeffect. Spreekster wil graag geloven in de aangedragen oplossingen, maar zij is wel een beetje bang dat het 'gebakken lucht' is.
- 15 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt dat het overduidelijk is dat er harde maatregelen nodig zijn om naar 15.000 verkeersbewegingen te komen. Het verkeer zou daardoor onvermijdelijk weggedrukt worden naar bijvoorbeeld de Westelijke Stadsboulevard. GroenLinks zit daar niet op te wachten maar heeft wel gezegd te kunnen instemmen met deze plannen.
- 20 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) is van plan om een motie in te dienen. Zij is ook benieuwd naar de inbreng van de heer Van Waveren.
- 25 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt een motie met betrekking tot dit plan niet meer dan een zacht briesje, terwijl de raad gewoon het waterbedeffect moet voorkomen. Hij heeft al begrepen dat dat niet kan.
- 30 **De heer Van Waveren** (CDA) gaat voor het gemak uit van wat in de plannen staat, namelijk dat 17.000 verkeersbewegingen haalbaar is zonder merkbaar effect. De stap van 17.000 naar 15.000 gaat gepaard met een waterbedeffect. Hij vraagt of GroenLinks dan 17.000 verkeersbewegingen accepteert, totdat er een betere oplossing is gevonden die geen waterbedeffect oplevert.
- 35 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) antwoordt dat met softte maatregelen een stapje gemaakt kan worden van 17.000 in de richting van 15.000 verkeersbewegingen. En dan zijn er nog maatregelen genoemd buiten de huidige coalitieafspraken en buiten de beïnvloedingssfeer van het Westplein; die kunnen nu niet ingezet worden, maar later wellicht wel.
- 40 **De heer Post** (PvdA) vraagt of mevrouw Bollen wel erkent dat dit voorstel geen garantie biedt voor die 15.000 verkeersbewegingen over het Westplein, terwijl dat bij de toekomstvisie voor GroenLinks een hard punt was.
- 45 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) erkent dat zij er stevig van baalt dat dat nu niet in het plan staat. Voorafgaand aan deze bespreking heeft zij ambtelijk gevraagd naar nieuwe inzichten en mogelijkheden op dat gebied om zonder waterbedeffect wel in de richting van die 15.000 te komen.
- 50 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft vaker gehoord dat GroenLinks baalt, maar wat hem betreft levert dat niets op. GroenLinks heeft heel duidelijk gesteld dat de ambitie 15.000 verkeersbewegingen zou moeten zijn. GroenLinks dient slechts een motie in en gaat gewoon accepteren dat dat er niet van komt. Hij gaat ervan uit dat mevrouw Bollen het met hem eens is dat dat niet past bij een partij met een uitgesproken mening en ambities.
- 55 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) benadrukt dat een motie een serieus instrument is om aan te geven welke wijzigingen GroenLinks zou willen aanbrengen in dit voorstel. Wellicht moet het een amendement zijn, maar het mag duidelijk zijn dat leefbaarheid voor GroenLinks centraal staat, gekwantificeerd door 15.000 verkeersbewegingen. Op die weg gaat GroenLinks verder.
- 60 **De heer Koning** (D66) steunt mevrouw Bollen. De brief van 27 oktober 2017 staat vol met uiteenlopende, soms innovatieve, mogelijkheden om het verkeer slim te regelen, mogelijkheden voor slimme routes en slim bestemmen. D66 vindt dat die maatregelen perspectief bieden voor de toekomst om uiteindelijk op de 15.000 verkeersbewegingen uit te komen. De parkeernorm is al naar beneden bijgesteld en volgens spreker kan die in de toekomst nog verder naar beneden, waardoor het aantal auto's over het Westplein verder naar beneden gebracht kan worden.

De heer Van Waveren (CDA) constateert dat in die brief heel veel dingen zitten die al meegenomen zijn in Slimme Routes, Slim Regelen, Slim Bestemmen. In het plan zelf staat duidelijk dat het consequenties zal hebben op de rest van het wegennet in de stad, als het aantal verkeersbewegingen onder de 17.000 wordt gebracht. Spreker pleit ervoor dat de commissie zich nu focust op het voorstel zonder allerlei wensbeelden.

De heer Van Schie (VVD) denkt dat het probleem eigenlijk is dat de raad een subjectief aspect als leefbaarheid probeert te kwantificeren in het aantal autobewegingen. Het uitgangspunt van Slimme Routes, Slim Regelen, Slim Bestemmen is het optimaliseren van de leefbaarheid. Het gaat niet om het precieze aantal, maar om de beleving van de bewoners. Het is tot nu toe nog niet gelukt om daarvoor een objectief criterium te definiëren. Spreker vindt dat de raad erop moet vertrouwen dat een volgende raad bijstuurt als de leefbaarheid in het geding is.

De heer Van Waveren (CDA) is het in beginsel eens met de heer Van Schie, maar aan de andere kant helpt een discussie als deze om de consequenties van maatregelen op de leefbaarheid elders in de stad helder in beeld te krijgen. Daarom wil hij met name van GroenLinks en D66 horen of zij uiteindelijk maatregelen willen nemen die gevolgen hebben voor de rest van de stad, alleen om het aantal verder naar beneden te krijgen. Het antwoord daarop is voor het CDA belangrijk voor de besluitvorming.

De heer Van Heuven (PvdD) vraagt waarom de lagere parkeernorm die de heer Koning verwacht voor de toekomst, niet nu al gebruikt zou kunnen worden in dit plan. Hij is vooral benieuwd wat mevrouw Bollen daarvan vindt.

De heer Koning (D66) antwoordt dat de parkeernorm nu al aan de ondergrens zit. Wat D66 betreft mogen de woningen op het Lombokplein zelfs gebouwd worden met parkeernorm nul, wat ook volgens het parkeerbeleid is.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) geeft toe dat er afgeweken kan worden van de parkeernorm, mits onderbouwd. De wethouder heeft gezegd dat er voor de zekerheid parkeervoorzieningen meegenomen zijn. GroenLinks vindt conservatief begroten weliswaar verstandig, maar zou het in dit geval liever omdraaien en eerst zoeken naar andere oplossingen, alvorens te besluiten parkeervoorzieningen op te nemen in de begroting.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) wijst erop dat mevrouw Bollen eerder heeft aangegeven dat GroenLinks niet weer twee jaar wil wachten op besluitvorming over het Lombokplein. Hij vraagt of GroenLinks dat tijdsverlies wel wil accepteren om 295 parkeerplaatsen te kunnen schrappen.

De heer Koning (D66) heeft wel sympathie voor het voorstel van mevrouw Bollen. Hij wil graag van de wethouder horen wat de consequenties zouden zijn, maar hijzelf verwacht niet dat de structuurvisie daardoor wezenlijk verandert.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) heeft begrepen dat met dit voorstel geen gat geschoten wordt in de plannen. Zij sluit zich aan bij de vraag van de heer Koning wat de consequenties van haar voorstel zouden zijn.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Bos voor zijn inbreng.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) brengt in herinnering dat Stadsbelang Utrecht duidelijk heeft aangegeven wat de voorwaarden zijn op grond waarvan de fractie eerder heeft ingestemd met een volgende stap. Spreker constateert dat er geen invulling gegeven is aan die voorwaarden, zoals het aantal vervoersbewegingen, het waterbedeffect en de economische vitaliteit van ondernemers in de binnenstad. Een deel van die ondernemers heeft nog steeds het gevoel dat zij in een slechte film zitten.

De heer Koning (D66) brengt in herinnering dat het rapport van Decisio zegt dat het resultaat een substantiële uitbreiding van het centrum is, waardoor de drukte verlicht wordt, wat ten goede komt aan de leefbaarheid in de binnenstad.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) brengt daartegenin dat lege winkels in de binnenstad gevuld worden met tijdelijke initiatieven of restaurants, terwijl het echte ondernemerschap verdwijnt. De ondernemers staan al jaren onder druk door die fantastische stationsplannen, waardoor het centrum moeilijk te bereiken is. Hij is er niet van overtuigd dat de economische vitaliteit van deze ondernemers significant zal verbeteren of in het beste geval gelijk zal blijven.

De heer Van Schie (VVD) is ook altijd kritisch op het goed bereikbaar houden van de economische kernfuncties, maar wat hem betreft heeft de enorme groei in het aantal treinreizigers geen effect op de bereikbaarheid van de binnenstad.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat wat de heer Van Schie nu zegt, totaal niet strookt met eerdere bijdragen van de VVD.

De heer Van Schie (VVD) antwoordt dat de VVD heel consistent altijd vindt dat alle modaliteiten optimaal gebruikt moeten kunnen worden om de economische kernfuncties van Utrecht te bereiken, dus ook met de auto. En de VVD strijdt vaak alleen met Stadsbelang Utrecht en het CDA voor de bereikbaarheid per auto.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) kan niet geloven dat de heer Van Schie ontkent dat de bereikbaarheid van de binnenstad de afgelopen jaren een probleem is geweest als gevolg van de ontwikkelingen in het stationsgebied.

De heer Van Schie (VVD) is net als de heer Bos altijd kritisch geweest over de verminderde bereikbaarheid voor auto's gedurende de transitieperiode. De VVD heeft altijd om waarborgen gevraagd voor een goede bereikbaarheid en de mogelijkheid om de parkeervoorzieningen te benutten. Het aantal bezoekers van de binnenstad is toegenomen en ondanks de economische crisis is de omzet maar marginaal gedaald en soms zelfs gestegen. Met andere woorden, ondanks de verbouwing is de winkel opengebleven en inmiddels is het project in de afrondende fase gekomen. De VVD wil de autobereikbaarheid graag op peil houden en die verbeteren waar dat kan voor een economisch vitale binnenstad, maar de politieke meerderheid in de raad denkt daar anders over.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt het heel fijn dat de heer Van Schie zich zo duidelijk uitsprekt. Stadsbelang Utrecht is niet onder de indruk omdat tientallen ondernemers zijn gestopt als gevolg van de slechte autobereikbaarheid. Stadsbelang Utrecht ziet geen waarborgen voor een positieve ontwikkeling van de economische vitaliteit in de binnenstad. Voor Stadsbelang Utrecht is echter altijd de financiële haalbaarheid en de financiële deugdelijkheid van de uitwerking het belangrijkste geweest. Stadsbelang Utrecht heeft de grootste moeite met de voorliggende voorstellen die een tekort van maar liefst 50 miljoen euro laten zien. Stadsbelang Utrecht heeft eerder al een aantal verbeterpunten meegegeven. Spreker herhaalt die:

- 1 Stadsbelang Utrecht stelt voor om de vaste grondprijs vermeld in de Grondprijnsbrief voor sociale huurwoningen los te laten voor het stationsgebied en zowel de sociale huurwoningen als de middenhuurwoningen te tenderen zonder minimale percentages voor sociale huurwoningen, middenhuurwoningen en koopwoningen aan te houden.
- 2 Stadsbelang Utrecht stelt voor om in plaats van eisen wensen mee te geven, waarop zelfs geselecteerd kan worden.
- 3 Stadsbelang Utrecht stelt voor om geen extra duurzaamheidseisen op te leggen aan de ontwikkelingen in het stationsgebied maar wel wensen op dat gebied mee te nemen.

De heer Koning (D66) wijst erop dat in het plan gesproken wordt over de ambitie om circulair en zoveel mogelijk energieneutraal te bouwen. Hij vraagt hoe zich dat verhoudt tot de wens van Stadsbelang Utrecht.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) ziet in de raad de tendens om van duurzaamheidswensen, duurzaamheidseisen te maken. Volgens hem komen de ontwikkelingen daardoor onder druk te staan, ook financieel. Het kan zelfs drempels opwerpen voor een dekkende grondexploitatie.

De heer Van Schie (VVD) ziet daarentegen in de praktijk ook een tendens dat ontwikkelaars zich graag als duurzaam presenteren. Bovendien komt deze ontwikkeling pas over tien jaar van de grond. Wellicht zijn de wensen van nu tegen die tijd de norm. Hij vraagt hoe de heer Bos daarover denkt.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) ziet die trend ook, maar hij ziet die eisen als drempel voor een sluitend of zelfs positief grondmodel van het Beurskwartier. Hij had eigenlijk verwacht dat het Beurskwartier zo veel verdienvermogen zou hebben dat daarmee het negatieve resultaat van het Lombokplein tenietgedaan zou worden.

De heer Van Schie (VVD) deelt dat optimisme met de heer Bos. Ook hij denkt dat er wel wat ruimte zit in de totale grondexploitatie. Institutionele beleggers nemen steeds meer maatschappelijke verantwoordelijkheid. Hij denkt dat een mooie ontwikkeling mogelijk is met voldoende verdienend vermogen. Het is immers een van de mooiste plekken van Nederland.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) is het eens met de heer Van Schie dat dit een prachtige plek is waar ontwikkeling mogelijk moet zijn. In tenders kan de gemeente wensen neerleggen en eisen opleggen. Hij wil dat de gemeente zich niet vastlegt op eisen, maar op wensen, zodat het een uitdaging wordt voor een ontwikkelaar/institutioneel belegger.

De heer Koning (D66) denkt dat wat de heer Bos wil, nu al gebeurt in de praktijk, want voor zover spreker weet kunnen er geen extra eisen gesteld worden bovenop het Bouwbesluit.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) zou gerustgesteld zijn, als dat zo is. Hij pleit er nogmaals voor om van het terecht forse wensenpakket geen eisen te maken omdat daarmee het verdienmodel wordt aangetast.

4 Stadsbelang Utrecht wil niet dat er nu afspraken gemaakt worden met corporaties over contingenten sociale huurwoningen. Spreker wil ook institutionele beleggers uitdagen.

5 Stadsbelang Utrecht wil de dure woningen op het Lombokplein schrappen. Stadsbelang Utrecht ziet voldoende mogelijkheden voor woningen op andere plekken, zoals de polder Rijnenburg. In dat opzicht begrijpt Stadsbelang Utrecht de varianten van de VVD.

6 In tegenstelling tot de VVD wil Stadsbelang Utrecht de rijbanen op het Lombokplein niet knippen naar 2 x 1. Het moet 2 x 2 blijven, maar het mag wel een 'flexweg' worden, een weg die meeademt met congestie, zoals een spitsstrook op snelwegen.

De heer Koning (D66) wil graag horen wat Stadsbelang Utrecht van het voorliggende voorstel vindt, of het de bedoeling is dat Stadsbelang Utrecht een wijzigingsvoorstel indient met die 'flexweg' en of dit een breekpunt is voor Stadsbelang Utrecht.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) pleit voor flexibiliteit op het Lombokplein omdat het aantal vervoersbewegingen zoals gehoopt, niet wordt gerealiseerd.

De voorzitter wijst de heer Bos erop dat dit de tweede termijn van de commissiebehandeling is en dat de heer Koning vraagt of Stadsbelang Utrecht overweegt om een motie of amendement op dit punt in te dienen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) overweegt dat zeker en hij voegt eraan toe dat het huidige plan niet op instemming van Stadsbelang Utrecht kan rekenen, zolang het college niet wat meer tegemoetkomt aan de voorwaarden van Stadsbelang Utrecht.

De heer Van Schie (VVD) heeft ook gezegd dat bereikbaarheid belangrijk is. De VVD vindt vooral de robuustheid van de weg belangrijk. Hij vraagt of de heer Bos specifiek kiest voor het systeem 2 x 2.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vermoedt dat er congestie ontstaat op een weg van 2 x 1. Daarom pleit hij voor meer flexibiliteit, zodat het mogelijk is om in de toekomst van een tweebaansweg (2 x 2) naar 2 x 1 te gaan, als dit college en volgende colleges erin slagen om het aantal verkeersbewegingen op een acceptabele wijze, zonder waterbedeffect, te reduceren tot 15.000 vervoersbewegingen per dag.

De heer Van Schie (VVD) wijst erop dat de technische briefing heeft laten zien dat de congestie juist optreedt op de punten waar verkeersstromen elkaar kruisen, maar niet op een doorgaande weg. Spreker zou op zich voorstander zijn van 2 x 2 rijbanen, maar dat neemt het risico op congestie (bij stoplichten bijvoorbeeld) niet weg. Daarom heeft de VVD (zij het onder druk van coalitieliefde) de keuze gemaakt voor 2 x 1, mits er een uitwijkmogelijkheid is voor nooddiensten. Het verbaast hem dat de heer Bos niet de moeite genomen heeft om zich in de techniek te verdiepen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) deelt de coalitieliefde van de heer Van Schie niet. Het Westplein wordt een trechter en dat betekent dat het op drukke momenten onvermijdelijk fout gaat.

- 5 **De heer Koning** (D66) denkt dat de heer Van Schie hetzelfde bedoelt. Belangrijker is echter dat de weg om het NH Hotel heen moet, waar eenvoudig geen ruimte genoeg is voor een 2 x 2-weg. Zelfs als een meerderheid in de raad de voorkeur zou geven aan 2 x 2, dan zou het, zeker financieel, geen reëel scenario zijn.
- 10 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) kan zich niet voorstellen dat die ruimte er straks niet is, omdat er nu ook een 2 x 2-weg ligt. Hij herhaalt zijn pleidooi voor een 2 x 2-flexweg want hij verwacht niet dat het aantal verkeersbewegingen binnen afzienbare tijd naar 15.000 teruggebracht kan worden.
- 7 Stadsbelang Utrecht is van mening dat de knijp Monicabrug een knip moet worden. Spreker denkt dat het niet nodig is dat hij dit toelicht.
- 15 8 Ter compensatie van de woningen die verdwijnen op het Lombokplein zou Stadsbelang Utrecht graag woningen willen bouwen bij het Daalsepark.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van Waveren voor zijn bijdrage.

- 20 **De heer Van Waveren** (CDA) bedankt voor de informatie waarin het college na de eerste termijn heeft voorzien. Hij denkt dat delen van het plan misschien wel anders ontworpen hadden kunnen worden. Dat is voor het CDA echter geen reden om het hele plan tegen te houden. Spreker heeft in eerste termijn wat eisen ingebracht ten aanzien van de openbare ruimte. Daarop zal hij eventueel terugkomen in de raad. Hij gaat nu vooral in op de verkeersproblematiek. In 2015 heeft hij in een
- 25 motie gevraagd om de knelpunten in kaart te brengen. Die knelpunten zitten echter niet in de notitie over mobiliteit die het college in antwoord daarop gemaakt heeft en bovendien zijn de fietstellingen niet compleet en niet up to date. Spreker vraagt zich af hoe de raad een beeld kan krijgen van de spanning die op dit gebied staat. Hij denkt dat het probleem niet zit in die 17.000 auto's, maar dat het wel de vraag is of al die fietsers die stroom veilig kunnen kruisen. Hij heeft uit alle beschikbare
- 30 verkeerscijfers afgeleid dat het om 33.000 fietsers per dag gaat in de huidige situatie. In de simulatie die gepresenteerd is, is wel het huidige aantal fietsers meegenomen, maar in combinatie met het aantal auto's na een aantal maatregelen. Daarom maakt spreker zich zorgen over de robuustheid van het systeem, zeker als het aantal fietsers verder toeneemt of als er op enig moment een piek optreedt in het aantal auto's. Hij vraagt het college om voor de raadsvergadering een stresstest te doen op dit
- 35 systeem. Hij vraagt daarop een toezegging van het college. Hij vervolgt zijn betoog met leefbaarheid. Hij vindt dat er te weinig gedaan wordt voor leefbaarheid. Hij wil onderzoeken welke maatregelen nodig zijn om de leefbaarheid te verbeteren zonder dat het de bereikbaarheid aantast. Daarom vindt hij de formulering van het besluit belangrijk.
- 40 **De heer Schipper** (SP) vraagt wanneer dat onderzoek klaar moet zijn.

- De heer Van Waveren** (CDA) antwoordt dat de uitgangspunten nu vastgelegd moeten worden. De resultaten van de stresstest wil hij voor de raadsvergadering hebben, maar het onderzoek naar de maatregelen ter verbetering van de leefbaarheid kan in de richting van het SPvE komen. In het kader
- 45 van de leefbaarheid zal de raad bereid moeten zijn om een aantal eerder genomen besluiten te heroverwegen.

- De heer Van Schie** (VVD) benadrukt dat leefbaarheid en bereikbaarheid twee tegenstrijdige zaken zijn. Als de heer Van Waveren de bereikbaarheid op orde wil houden, dan zal hij moeten accepteren
- 50 dat er misschien wel tussen de 15.000 en 17.000 auto's over het Westplein gaan. Als dat voor de leefbaarheid van de bewoners Hoograven niet acceptabel is, waarom is het dan wel acceptabel voor de bewoners van Lombok?

- De heer Van Waveren** (CDA) antwoordt dat er zorgvuldig moet worden omgegaan met de knip als
- 55 instrument. De knip bovenaan de Croeselaan gaat niet ten koste van de bereikbaarheid, mits mensen op andere manieren hun bestemming kunnen bereiken. Hetzelfde geldt voor de Monicabrug; liever niet, maar als het nodig is om resultaat te bereiken, dan moet het. Spreker denkt dat knips niet per definitie de bereikbaarheid negatief beïnvloeden, mits er een zorgvuldig afweging wordt gemaakt.

De heer Schipper (SP) vindt het zonde van de fly-over dat er direct daarna weer wordt geknipt en geknepen.

5 **De heer Van Waveren** (CDA) antwoordt dat die fly-over in combinatie met de tunnel onder het Westplein een duidelijke ingang naar de binnenstad zou vormen en de leefbaarheid op het Westplein zou waarborgen, maar dat er op dit moment te veel niet aantrekkelijk is, wat sluitverkeer en overlast tot gevolg heeft.

10 **De heer Van Schie** (VVD) wijst erop dat een knip, waar dan ook, altijd negatieve gevolgen heeft voor de economische vitaliteit van de gebieden die erachter liggen. Een knip en bereikbaar zijn een paradox. De heer Van Waveren legt maar niet uit wat de meerwaarde is voor de leefbaarheid.

15 **De heer Van Waveren** (CDA) antwoordt dat plekken van verschillende kanten bereikbaar moeten zijn. Hij zou van de heer Van Schie graag horen hoe de knip bovenaan de Croeselaan de economische vitaliteit om zeep geholpen heeft.

20 **De heer Van Schie** (VVD) noemt drie mogelijke knips in dit plan: de Amsterdamsestraatweg, de Monicabrug en de Vleutenseweg. Hij is ervan overtuigd dat voor alle drie geldt dat de bereikbaarheid van de binnenstad (de oost-westverbinding waarin het Westplein een rol speelt) erdoor beïnvloed wordt en een waterbedeffer tot gevolg heeft. Hij begrijpt niet hoe de heer Van Waveren beide met elkaar kan rijmen. Een knip daarentegen waarborgt de bereikbaarheid en draagt bij aan de leefbaarheid.

25 **De heer Van Waveren** (CDA) ziet het anders. De essentie van een knip is dat mensen gedwongen worden een bepaalde route te kiezen. Daarom pleit hij er ook voor om verder te kijken dan één gebied. Het zou bijvoorbeeld helpen als meer mensen vanaf de oostkant de binnenstad zouden kunnen bereiken.

30 **De heer Koning** (D66) vindt het debat over knippen en knippen bijna een ideologisch debat. D66 vindt keuzevrijheid erg belangrijk en dat is een belangrijk argument voor de knip. Hij begrijpt dat de heer Van Waveren randvoorwaarden wil stellen aan zijn steun voor dit plan, namelijk andere ingrepen dan in Slimme Routes, Slim Regelen en Slim Bestemmen staan, terwijl dat een samenhangend pakket voor de lange termijn is met een investeringsstrategie om de bereikbaarheid in de stad te verbeteren. Hij wil dat niet allemaal in dit debat betrekken, juist omdat het over heel veel meer gaat.

35 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt het opmerkelijk dat de heer Koning keuzevrijheid predikt voor de auto, terwijl hij het op een ander moment juist heeft over de keuzevrijheid van de verschillende vervoersmodaliteiten. Hij vraagt of de heer Koning hierop wil reflecteren.

40 **De heer Koning** (D66) antwoordt dat er gebieden zijn waar je met de auto gewoon niet kunt komen en er zijn ook gebieden waarvan D66 liever niet wil dat je er met de auto naartoe kunt. D66 vindt dat Hoog Catharijne echter een plek is die met de auto bereikbaar moet blijven.

45 **De heer Van Waveren** (CDA) deelt de opmerking van de heer Bos over keuzevrijheid. De heer Koning was ook degene die de parkeernorm naar nul wil brengen; dan geldt die keuzevrijheid blijkbaar niet meer.

50 **De heer Koning** (D66) vindt dat een kulargument. Als de gemeente de parkeernorm op nul zet voor nieuwe woningbouwontwikkeling, dan hebben mensen de keuze voor een woning zonder parkeerplek.

55 **De heer Van Waveren** (CDA) begrijpt dat er alleen mensen mogen komen wonen die geen auto hebben. Dat is dan de keuzevrijheid van D66. Spreker vervolgt zijn betoog. Hij heeft ervoor gepleit om breder te kijken. Hij is bereid om knips te accepteren als die nodig zijn, maar hij verwacht dat daar iets tegenover staat, zoals extra investeringen in capaciteit. Dat is zijn uitgestoken hand naar de coalitie. Slimme Routes, Slim Regelen en Slim Bestemmen is inderdaad een samenhangend geheel, maar het is niet afdoende. Elke stap die in dit plan gezet wordt, heeft effect op de rest van de stad.

60 **De heer Koning** (D66) is blij met die uitgestoken hand. Hij vraagt of de additionele maatregelen bovenop Slimme Routes, Slim Regelen en Slim Bestemmen volledig uitgewerkt moeten worden, voordat het CDA kan instemmen met het voorliggende plan. Spreker erkent dat het kruisen van auto's

en fietsen niet gemakkelijk ingepast kan worden. Spreker vindt het prima dat de heer Van Waveren vraagt om dat nog eens inzichtelijk te maken. Een van de handreikingen die hij zou willen doen, is de onderdoorgang die ook in de variant van de heer Van Schie zit.

- 5 **De heer Van Waveren** (CDA) wil in ieder geval de mogelijkheden van een onderdoorgang in beeld hebben, voordat er een besluit genomen wordt. De volgende stap is met elkaar de randvoorwaarden af te spreken voor het verder terugdringen van het aantal verkeersbewegingen.

- 10 **De heer Van Schie** (VVD) vindt dat het verhaal van de heer Van Waveren aan alle kanten rammelt. Hij wil het aantal verkeersbewegingen verlagen naar 15.000, terwijl hij eerder tegen mevrouw Bollen heeft gezegd dat dat heel lastig is. Hij stelt daarbij de eis dat er knips komen want dat is de enige manier waarop dat lukt.

- 15 **De heer Van Waveren** (CDA) vindt dat de heer Van Schie hem woorden in de mond legt die hij niet gezegd heeft.

De voorzitter zal hem later de gelegenheid geven om zich te verdedigen, maar de heer Van Schie mag eerst zijn opmerking afmaken.

- 20 **De heer Van Schie** (VVD) heeft de heer Van Waveren duidelijk horen zeggen dat knips nodig zijn om de leefbaarheid op het Lombokplein te garanderen.

De heer Van Waveren (CDA) vindt dat kletskoek.

- 25 **De heer Van Schie** (VVD) heeft dat uit zijn woorden begrepen. Hij heeft de heer Van Waveren horen zeggen dat mensen een andere keuze moeten maken en dat zij via de oostkant moeten reizen.

- 30 **De heer Van Waveren** (CDA) vindt het jammer dat de heer Van Schie pas is gaan luisteren toen hij het woord knip zei en niet daarvoor. Spreker heeft gezegd dat breed kijken nodig is en dat hij bereid is om niet-prettige, maar noodzakelijke maatregelen te accepteren.

- 35 **De heer Van Schie** (VVD) heeft de heer Van Waveren de drie knips in dit plan genoemd. Daarover heeft hij zich niet uitgelaten. Hij vindt dat de heer Van Waveren zich nader moet verklaren want hij heeft geen idee wat hij bedoelt.

- 40 **De heer Van Waveren** (CDA) doelt op extra ontsluitingen aan de westkant van de stad naar de snelweg, maar hij wil ook de Catharijnesingel en de Amsterdamsestraatweg inzetten in het systeem. Zijn bezwaar tegen de huidige maatregelen is dat er wel geknepen wordt, maar er nergens capaciteit blijkt. Hij heeft niet een volledig doorgerekend verkeersplan in zijn achterzak, maar hij is ervan overtuigd dat stevige ingrepen nodig zijn om het systeem zowel leefbaar als bereikbaar te houden.

- 45 **De heer Post** (PvdA) heeft veel waardering voor de poging van de heer Van Waveren, maar hij zou hem wel willen uitnodigen om voor het slotdebat met concrete oplossingen te komen. De PvdA zal er dan zeker serieus naar kijken.

- 50 **De heer Van Schie** (VVD) neemt het signaal van de heer Van Waveren wel serieus dat hij goed in kaart wil hebben welke effecten ingrepen hebben voor het hele verkeerssysteem. Hij steunt hem daarin. De gemeente is bezig met de Westelijke Stadsboulevard en het uitrollen van Slimme Routes, Slim Regelen en Slim Bestemmen, een verkeersplan dat een goede balans moet bereiken tussen leefbaarheid en bereikbaarheid voor de hele gemeente. Hij vindt dat de heer Van Waveren geen randvoorwaarden kan stellen voor dit kleine gebied zonder de effecten voor de rest van de gemeente daarbij te betrekken. Als de heer Van Waveren een oproep doet om de verkeersproblematiek van het Westplein, de bereikbaarheid van de economische kerngebieden en het uitrollen van Slimme Routes, Slim Regelen en Slim Bestemmen in samenhang te zien met de ring en de mobiliteit, dan vindt hij iedereen aan zijn zijde. Het verkeersmodel moet overtuigend en robuust zijn, maar is dat in deze fase nog onvoldoende. De VVD heeft er vertrouwen in dat die overtuiging komt.

- 60 **De heer Van Waveren** (CDA) benadrukt dat dit plan, maar ook andere plekken laten zien hoe knellend het jasje van Slimme Routes, Slim Regelen en Slim Bestemmen is, niet alleen voor auto's, omdat het steeds drukker wordt. Hij komt tot de conclusie dat het pakket in Slimme Routes, Slim

Regelen en Slim Bestemmen niet voldoende oplossing biedt. Inmiddels is wel duidelijk dat de ooit afgesproken 15.000 verkeersbewegingen gewoon niet haalbaar zijn. Dan zijn er 2 mogelijkheden: accepteren dat het aantal stagneert bij ongeveer 17.000 of bereid zijn om het systeem ter discussie te stellen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt het interessant dat de VVD zo sterk reageert op de inbreng van het CDA, vooral omdat de VVD de Westelijke Stadsboulevard erbij betreft. In het conceptverkiezingsprogramma van de VVD staat nota bene dat de VVD helemaal geen voorstander is van de Westelijke Stadsboulevard. Spreker vraagt hoe hij beide zaken met elkaar moet rijmen.

De voorzitter denkt dat het aanlokkelijk is om die vraag uitgebreid te gaan beantwoorden maar gezien het late tijdstip roept hij de partijen op zich beperken tot de kern. Hij vraagt de heer Van Waveren om zijn inbreng af te ronden.

De heer Van Waveren (CDA) heeft de wethouder gevraagd om een stresstest en hij heeft een handreiking gedaan aan de coalitiepartijen. Tot slot gaat hij nog even in op de brief van het college. In de eerste termijn heeft spreker een opmerking gemaakt over de afbeeldingen en de artist impressions. Volgens het college zijn het slechts sfeerbeelden. Het CDA denkt daar anders over. In het voorjaar heeft spreker echter een toezegging gekregen naar aanleiding van mondelinge vragen over de aanpassing van een afbeelding van de Rabobank. Daar is echter niets mee gedaan. Hij wil dat gezegd hebben. Hij vindt het jammer dat het in de brief zo afgedaan wordt.

De voorzitter schorst de vergadering voor enkele minuten. Na heropening geeft hij het woord aan de heer Post voor zijn bijdrage.

De heer Post (PvdA) begint met woningbouw, omdat dit voor de PvdA het belangrijkste punt is in dit dossier. Het is voor de PvdA nog steeds onbegrijpelijk waarom de woningen aan de Croeselaan gesloopt moeten worden, zeker nu de kosten nog hoger lijken te worden dan verwacht. De noodzaak van de sloop is nog steeds niet aangetoond. Het college geeft de opdracht aan een architectenbureau om te onderzoeken wat er mogelijk is in onbewoonde staat, maar tegelijk blijft de doorkruisbaarheid van het gebied leidend. Wat de PvdA betreft moet niet de doorkruisbaarheid, maar moeten de bestaande bewoners leidend zijn. Spreker vraagt of de wethouder bereid is toe te zeggen dat het onderzoek zonder vooringenomenheid zal worden gedaan, dus zonder uitgangspunten als onbewoonde staat en doorkruisbaarheid. In dat kader stelt de PvdA het architectenbureau van Sjoerd Soeters voor, omdat dit bureau heeft aangetoond gedurfde beslissingen rond bestaande bouw te nemen. De raad besluit uiteindelijk of en tot welke concrete wijzigingen in de omgevingsvisie de resultaten van het onderzoek gaan leiden, maar spreker hoort graag hoe het college dat ziet. Spreker is het met de heer Schipper eens dat de sloopplannen in de ijskast moeten, totdat meer bekend is. Ten tweede gaat hij in op het woonprogramma voor nieuwe woningen dat blijft bij 20% sociale huurwoningen, 10% middenhuur en 70% dure koopwoningen. Hij sluit zich aan bij de vraag van de heer Schipper hoe de huren in 20% sociaal zijn opgebouwd. Hij vraagt of de wethouder ambitie durft te tonen en bereid is om meer sociale huur- en of middenhuurwoningen te realiseren. Spreker was in ieder geval blij met het voornemen van de heer Koning om mogelijk in het slotdebat nog iets te doen aan de middenhuur. Hij wil graag weten of de raad bij het tenderen van de woonblokken de mogelijkheid krijgt om te sturen op de betaalbaarheid van de huizen. Als dit voorstel wordt aangenomen, gaat Utrecht heel veel woningen realiseren aan de westkant van het station. Het lijkt spreker logisch dat het college in dit plan dan ook uitvoering geeft aan motie 136 die het college opdraagt om extra sociale huurwoningen aan de westkant van het station te realiseren. De PvdA zal op dit punt een amendement indienen bij het slotdebat. Tot slot gaat spreker in op het verkeer. Ondanks alle extra informatie is de PvdA er nog steeds niet van overtuigd dat die 15.000 verkeersbewegingen hardgemaakt kunnen worden, terwijl het wel een randvoorwaarde was van de coalitiefracties bij de toekomstvisie en de tunnel in diezelfde toekomstvisie definitief is weggestreept. Het stuk geeft eerlijk aan dat het gevolgen heeft voor de rest van de stad, als er toch voor gekozen wordt om het aantal verkeersbewegingen terug te brengen naar 15.000.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) heeft daarom gevraagd om op zoek te gaan naar oplossingen, waarbij dat waterbedeffect zich niet voordoet. De commissie heeft een brief gekregen met ideeën daarover. Spreekster vraagt wat de heer Post daarvan vindt.

De heer Post (PvdA) heeft weinig nieuws gevonden in die notitie en bovendien hebben die maatregelen wel degelijk neveneffecten. In de notitie staat namelijk dat het maken van extra knijps mogelijk leidt tot verdringing van verkeer naar andere wegen, maar dat deze effecten niet onderzocht zijn. Die maatregelen leiden dus mogelijk wel tot het waterbedeffect. De PvdA denkt dus nog steeds dat dit geen goed besluit is, hoe graag de PvdA ook wil naar een leefbaar, verkeersluw gebied. Dat is de bewoners beloofd, maar met dit plan gaat dat niet lukken.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) brengt daartegenin dat er ook voldoende (zij het 'zachte') maatregelen in de notitie staan die geen waterbedeffect tot gevolg hebben, maar waarmee wel het aantal verkeersbewegingen verder teruggebracht kan worden. Zij pleit ervoor om alles te doen wat geen ongewenste effecten elders heeft. Zij vraagt of de heer Post het met haar eens is.

De heer Post (PvdA) antwoordt dat de PvdA de meeste van die 'zachte' maatregelen steunt, maar dat in dit geval de samenhang van maatregelen en ontwikkelingen ontbreekt, terwijl samenhang juist heel belangrijk is in verkeersbeleid. Er wordt overal geknepen, maar het verkeer moet wel ergens heen. Hij had in deze fase een beter onderbouwd verhaal verwacht, maar dat is er niet.

De heer Van Schie (VVD) vindt dat er wel degelijk een onderbouwd verhaal ligt, waaruit blijkt dat het niet lukt om het aantal verkeersbewegingen terug te brengen naar 15.000 zonder negatieve effecten elders in de stad. Hij vraagt of de PvdA die negatieve effecten wil accepteren of het aantal verkeersbewegingen niet wil terugbrengen. In dat laatste geval stelt spreker dezelfde vraag als aan de heer Van Waveren, namelijk of de bevolking van Lombok de PvdA liever is dan de bevolking van Hoograven.

De heer Post (PvdA) antwoordt dat er verwachtingen zijn gewekt bij de bewoners van Lombok. Aanvankelijk was dat een tunnel, vervolgens bleek die te duur te zijn en daarna zouden het maximaal 15.000 verkeersbewegingen worden. Spreker wil die belofte graag gestand doen, maar hij wil niet dat andere delen van de stad hieronder lijden. Daarom vindt hij het heel jammer dat het al jarenlang ontbreekt aan een zichtbare samenhang in het verkeersbeleid. Dan was duidelijk geweest wat de gevolgen van de ene ontwikkeling voor de andere zijn, zodat een onderbouwde keuze kon worden gemaakt.

De voorzitter wijst de heer Post erop dat deze discussie al eerder gevoerd is.

De heer Van Schie (VVD) benadrukt nogmaals dat er wel samenhang in het verkeersplan zit, maar dat er niet uitkomt wat de heer Post wil. De heer Post wil geen keuze maken. Het college maakt wel een keuze; het college vindt het acceptabel dat die 15.000 verkeersbewegingen niet gehaald worden. In reactie daarop wil de VVD iets anders toevoegen ter verbetering van de leefbaarheid van de bewoners van Lombok, namelijk minder bouwvolume en meer openbare ruimte. Spreker vraagt om een reactie van de heer Post daarop.

De heer Post (PvdA) gaat dat voorstel uiteraard goed lezen. De PvdA is zeker voorstander van meer groen, maar het voorstel zal waarschijnlijk ook een keerzijde hebben. Spreker komt erop terug in het raadsdebat. Hij vraagt tot slot om een reactie van het college op het recent ontvangen rapport van Royal Haskoning dat op verzoek van de ondernemers uit de binnenstad is opgesteld.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van Heuven voor zijn inbreng.

De heer Van Heuven (PvdD) begint met de woningen aan de Croeselaan. De Partij voor de Dieren is nog niet overtuigd van de noodzaak om die te slopen, maar zou het liefst zien dat die behouden blijven voor de bewoners. De Partij voor de Dieren is daarom blij met het voorstel van de SP om in de richting van het SPvE een alternatieve studie te laten uitvoeren, waarbij uitgezocht wordt hoe het huidige geplande volume aan woningen in te passen is met behoud van de woonfunctie aan de Croeselaan, maar waarbij ook gekeken wordt naar een variant met minder woningen in het Beurskwartier. De Partij voor de Dieren zou kunnen leven met minder woningen, zeker als er meer groen komt. Spreker noemt in dat verband het Lombokpark een interessante optie en zou graag zien dat die optie meegenomen wordt in de SPvE-voorbereidingen. Hij vervolgt zijn betoog met het verkeer. Ook de Partij voor de Dieren maakt zich zorgen over het aantal autobewegingen. Wat de Partij voor de Dieren betreft zouden alle mogelijkheden moeten worden aangewend om het aantal verkeersbewegingen op het Westplein omlaag te krijgen, ook de 'zachte' maatregelen. De Partij voor

de Dieren is wel benieuwd wat de gevolgen zouden zijn van eventuele knips op knijps voor de rest van de stad. De Partij voor de Dieren zou het probleem echter bij voorkeur bij de bron aanpakken, het aantal parkeerplaatsen. Spreker vraagt of de wethouder mogelijkheden ziet de parkeervoorzieningen in de plannen aan te passen. Tot slot vraagt hij aandacht voor diervriendelijk bouwen. De wethouder heeft in zijn beantwoording in eerste termijn gezegd dat de tenders langs de raad komen en dat de raad op dat moment kan controleren of de verschillende wensen voldoende tot hun recht komen, maar ook dat hij bereid was om te kijken hoe andere steden daarmee omgaan. Daarom verbaast het hem dat in de commissiebrief van 27 oktober 2017 staat: "Afzonderlijke criteria vinden wij niet nodig omdat duurzaamheid met zijn vele facetten integraal wordt afgewogen bij de tenders." De Partij voor de Dieren vindt echter dat de criteria onvoldoende concreet worden uitgewerkt en niet worden toegespitst op de Utrechtse ecologische situatie. Spreker vraagt of de wethouder nu wel of niet openstaat voor criteria op het gebied van diervriendelijk bouwen en of hij bereid is om deze mee te nemen in deze omgevingsvisie.

De heer Darwish (Student & Starter) is blij dat er iets gedaan wordt met plinten en het windonderzoek; er is zelfs een Plintenhandboek in de maak. Hij bedankt het college daarvoor. In een eerdere interruptie heeft hij al gezegd dat Student & Starter de woningmix in het plan heel belangrijk vindt. Hij is blij dat middenhuur bespreekbaar is, maar hij vindt dat in het plan nog te weinig aandacht wordt geschonken aan studentenwoningen. Student & Starter zou studentenwoningen graag concreet benoemd zien in het plan. Spreker vraagt een reactie daarop van de wethouder. Student & Starter sluit zich aan bij de opmerkingen van D66 over het maatwerk voor bewoners. Tot slot bedankt spreker de heer Van Schie voor zijn interessante plan. Hij zal dat in zijn fractie bespreken en erop terugkomen.

De voorzitter benadrukt nogmaals dat de variant van de heer Van Schie geen tegenplan is, maar slechts een denkrichting. Hij geeft het woord aan wethouder Everhardt voor een reactie op de vragen en opmerkingen in tweede termijn.

Wethouder Everhardt vindt het goed dat een aantal zaken nog eens duidelijk de revue passeren in deze tweede termijn. Er is op weg naar de besluitvorming nog een aantal concrete vragen gesteld. Hij behandelt eerst het Beurskwartier en daarna het Lombokplein.

– De mensen die er wonen hebben een goede rechtspositie. Het uitgangspunt is om die mensen een vergelijkbare woning tegen eenzelfde huurniveau terug te geven. De gemeente is op zoek naar alternatieve woningen en zal dat blijven doen. Daarnaast is het mogelijk dat de huidige bewoners de huizen blijven huren totdat de woningen verlaten moeten worden. En er zal inderdaad met het aanbieden van de bouwblokken ook rekening gehouden worden met een gelijkwaardige oversteek van de huidige bewoners. De wethouder is ervan doordrongen dat de gemeente echt maatwerk zal moeten bieden, maar uiteindelijk moeten de bewoners het wel willen en instemmen. In de eerste termijn heeft de wethouder al aangegeven dat de raad bij meerderheid voorstellen voor studies (zoals de SP vraagt) naar de mogelijkheden om de panden in bewoonde staat te behouden, moet aannemen. Dat is het goed recht van de raad, maar dan wordt het een ander plan en dat zou dus een nieuwe opdracht aan het college zijn voor een nieuwe planvorming. Dat zou zowel inzet als tijd kosten en de wethouder is daar geen voorstander van.

De heer Koning (D66) denkt dat de raad zeer gedetailleerde randvoorwaarden zou kunnen stellen aan het maatwerk, waarover de wethouder sprak. Hij zou het interessant vinden om in samenwerking met andere partijen een motie in te dienen om de bewoners en eigenaren van de Croeselaan wat meer comfort te bieden. Hij vraagt of de raad ambtelijke ondersteuning kan krijgen bij de formulering daarvan.

Wethouder Everhardt vindt het een prima idee om met ambtelijke ondersteuning een motie op te stellen, omdat het ambtelijk apparaat over de kennis beschikt en het ook de inzet van het college is om het op een zo zorgvuldig mogelijke manier aan te pakken.

– Dan de oproep van onder andere de SP voor meer sociale huurwoningen. Daar is al rekening mee gehouden in de financiële doorrekening. Het college wil ook afspraken maken met de corporaties. In het tender zal de precieze invulling worden gegeven, maar de visie geeft daartoe in ieder geval de ruimte.

De heer Schipper (SP) vraagt of de wethouder bereid is om toe te zeggen dat dit idee ook overeind blijft als de economische wind keert.

Wethouder Everhardt antwoordt nogmaals dat hij een heel behoudend financieel beeld zonder wensdenken voorlegt, maar dat hij de economische ontwikkelingen niet kan voorzien en hij kan ook niet voorspellen of volgende colleges financieel gezien eventueel andere keuzes maken. De visie maakt het mogelijk, het is financieel robuust en het is aan de raad om te besluiten om 20% sociale huur te realiseren.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de wethouder van plan is om alleen afspraken te maken met woningcorporaties in het gebied of dat hij ook andere partijen een kans wil geven om via een tender op sociale huurwoningen in te schrijven.

Wethouder Everhardt antwoordt dat maar één woningbouwcorporatie op dit moment een positie heeft in het gebied. Het is goed gebruik om die een reële optie te bieden om terug te komen. Daarnaast zal per gebouw een tender plaatsvinden, waarin de randvoorwaarden worden vastgelegd. De wethouder sluit echter niet uit dat ook private partijen een gelijkwaardig bod kunnen doen. De tender wordt voorgelegd aan de raad.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) gaat nog even terug naar de Croeselaan. Het lijkt erop dat alle panden straks niet meer bewoond zullen worden, maar zij dacht dat het iets anders in elkaar zat.

Wethouder Everhardt was nog niet klaar met het Beurskwartier.

De heer Schipper (SP) had nog gevraagd of het mogelijk is om de sociale huurwoningen in het begin van het bouwprogramma te realiseren. Afhankelijk van het antwoord overweegt de SP om dat bij het raadsbesluit apart vast te leggen.

Wethouder Everhardt heeft gezegd dat daarmee rekening gehouden wordt in de bouwfasering. Daarmee heeft hij impliciet gezegd dat het mogelijk is om sociale woningbouw gelijk mee te nemen, hoewel die 20% niet in één keer gebouwd zal worden. Het college wil de huidige bewoners ook de mogelijkheid bieden om de oversteek te maken naar een gelijkwaardige woning in het gebied zelf.

- GroenLinks vraagt om meer inzicht in de baten van een extra kanaal in het Beurskwartier. Dat zal inzichtelijk gemaakt worden.
- In antwoord op de vragen over de mogelijkheden om de panden te behouden in niet-bewoonde staat zegt de wethouder dat het mogelijk is om meer architecten daarnaar te laten kijken. Daar zal hij mee aan de slag gaan. Die panden eventueel transformeren naar een ander soort woonfunctie zal heel lastig zijn, maar de wethouder sluit niets helemaal uit bij voorbaat.
- Stadsbelang Utrecht heeft een aantal randvoorwaarden gesteld om in te kunnen stemmen met de plannen. Met betrekking tot het verdienend vermogen van het Beurskwartier heeft de wethouder al aangegeven dat ook private partijen kunnen meedingen naar sociale woningbouw. De heer Bos sprak over wensen en opzichten van eisen, maar de wethouder heeft het over toegevoegde waarde voor de stad met het gebied dat gerealiseerd wordt. Gezien de recente ontwikkelingen sluit hij niet uit dat zulke dingen gebeuren in dit gebied. De wethouder heeft met de ervaringen uit de eerste fase van het stationsgebied zeer conservatief begroot; er zit geen wensdenken in de plannen. Er zit dus meer potentie in het gebied in de huidige marktsituatie.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) heeft ervoor gepleit om de vaste prijs voor sociale huurwoningen los te laten, zoals gebeurd is met middeldure huurwoningen. Dat bepaalt mede het financiële resultaat van de hele ontwikkeling in het gebied. Hij vraagt of de wethouder daarop wil terugkomen.

Wethouder Everhardt antwoordt dat de gemeente niet terughoudend is, maar juist met deze plannen probeert de markt uit te dagen. Alle marktpartijen kunnen elke prijs bieden; de beste wint met de waarden die de gemeente wil realiseren. Er is geen andere beperking dan de economische situatie op het moment van tenderen.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) doelt op de grondprijs. Hij ziet als enige beperking het verdienend vermogen voor de gemeente. Het gaat hier om kostbare grond met een goed vooruitzicht. Daarom pleit spreker ervoor om de prijs van sociale huurwoningen die expliciet vermeld is in de Grondprijsbrief, los te laten, zodat een hogere prijs mogelijk wordt als de markt dat toestaat. Hij wil dus geen lagere, maar een hogere grondprijs.

Wethouder Everhardt gaat niet in op de Grondprijbsbrief want daarover gaat de raad zelf. Dat is het kader dat de raad de wethouder meegeeft. Ten tweede wil hij dat er 20% sociale woningbouw gerealiseerd wordt op een kwalitatief goede manier. Als de markt een hogere prijs biedt, dan blijkt dat vanzelf.

De heer Post (PvdA) had nog een vraag gesteld over de reikwijdte van een creatieve zoektocht naar het behoud van de bebouwing en de doorkruisbaarheid. Volgens de wethouder is behoud van de panden in bewoonde staat heel lastig. Spreker vraagt of ook de doorkruisbaarheid een echte voorwaarde is.

Wethouder Everhardt antwoordt dat een deel van de panden behouden blijft en geïntegreerd wordt in de plannen, maar niet als woningen. In eerste termijn is gevraagd of naar creatieve oplossingen gezocht kon worden voor de panden. De wethouder zal meerdere architectenbureaus daarnaar laten kijken, maar hij heeft ook gezegd dat het college de doorlaatbaarheid van het gebied bij die zoektocht niet wil loslaten.

– Diervriendelijk bouwen is een onderdeel van de duurzaamheidsafwegingen en in die zin zal diervriendelijkheid ook een rol spelen in de tenders.

De heer Van Heuven (PvdD) vraagt of er in de tenders aparte passages (binnen de duurzaamheidsparagraaf) over diervriendelijk bouwen komen.

Wethouder Everhardt antwoordt dat bepaalde systemen dat al in zich hebben. Diervriendelijkheid heeft ook al eerder een rol gespeeld in het stationsgebied. Daar heeft het college zeker oog voor, maar de raad kan per tender besluiten of het voldoende is. Bovendien staan de ontwikkelingen niet stil en het zal nog een aantal jaren duren voordat er daadwerkelijk gebouwd wordt.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft het over wensen of eisen en het college heeft het over waarden, maar wat hem betreft zijn er harde en zachte waarden. Hij vraagt of partijen moeten voldoen aan harde eisen of dat dan gaat om criteria, waarop eventueel een bod gedaan kan worden.

Wethouder Everhardt antwoordt dat de gemeente haar waarden vertaalt in een tender, zoals ook gebeurd is met de tender van Wonderwoods. Daarop zal de markt gaan bewegen en dan gaat de gemeente dat beoordelen volgens een mooi systeem, zodat duidelijk wordt welke private investeerders of woningbouwcorporaties of combinaties de waarden weten te realiseren die de gemeente graag wil hebben in de stad.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) vindt dat geen antwoord op zijn vraag. Hij wil weten of een partij nog een kans maakt, als die een heel goed voorstel doet, maar bijvoorbeeld één waarde minder inkleurt. Met andere woorden, zijn het absolute waarden of kunnen die waarden verschillend ingekleurd worden?

Wethouder Everhardt antwoordt dat een nestkastje bijvoorbeeld geen absolute voorwaarde is om een tender binnen te halen. De afweging wordt in de tender beschreven en de discussie wordt ook op dat moment gevoerd.

– Er zijn inderdaad geen percentages studentenhuysvesting genoemd, maar die 20% sociale huurwoningen is exclusief studentenhuysvesting. Er zal per tender een afweging gemaakt worden en gekeken worden wat financieel haalbaar is. De wethouder is niet van plan om daar een vast percentage aan te verbinden.

De voorzitter schorst voor enkele minuten, voordat de wethouder overstapt naar het Lombokplein. Na heropening geeft hij het woord aan wethouder Everhardt.

Wethouder Everhardt vervolgt zijn beantwoording. Hij is blij te constateren dat er vertrouwen is in de robuustheid van het systeem.

Het idee van de VVD om nog eens vanuit een andere invalshoek te kijken naar de inrichting van het Lombokplein. De wethouder denkt dat de fracties daarover al genoeg met elkaar gedebatteerd hebben. Hij verdedigt het plan van het college. Er is goed over nagedacht en er is heel veel over gesproken met de buurt en andere belanghebbenden. Het plan doet recht aan de stedenbouwkundige invulling en aan het verbinden en betekenis geven, het aanhechten van de Hagelbuurtgroen aan Lombok. Het college heeft met dit plan invulling willen geven aan het masterplan. Groen is inderdaad

een belangrijk element. De VVD wil een groen robuust gebaar maken en vraagt om dat bij de uitwerking van de SPvE mee te nemen. De wethouder maakt daar de kanttekening bij dat dit robuuste gebaar wel stedenbouwkundig verantwoord ingevuld moet worden. Bovendien wil hij al die partijen die geholpen hebben om dit plan tot stand te brengen, niet zomaar opzij schuiven, maar hij wil wel de handschoenen oppakken.

De heer Schipper (SP) vraagt waarom het plan van de heer Van Schie niet gekwalificeerd wordt als een heel ander plan en de voorstellen voor het Beurskwartier wel.

Wethouder Everhardt heeft niet gesproken over een heel ander plan; dat is het verschil met het Beurskwartier. De VVD heeft een schets neergelegd en gevraagd om daar nog eens kritisch naar te kijken. De wethouder neemt geen afscheid van woningbouw in dit gebied, maar hij is wel bereid om te kijken of er iets robuusts aan groen kan worden toegevoegd. Het is van een totaal andere grootte dan het voorstel voor het Beurskwartier. Het is ook niet als een alternatief plan gepresenteerd, maar als een gedachtegang. De raad moet er een oordeel over vellen. De wethouder is bereid om ernaar te kijken, mits het stedenbouwkundig verantwoord kan en in samenspraak met andere betrokken partijen.

De heer Post (PvdA) begrijpt dat de heer Van Schie zijn tekeningen niet vooraf aan de wethouder heeft gegeven. Hij benadrukt dat in de variant van de VVD sprake is van veel groen en geen vastgoed. Spreker is het met de heer Schipper eens dat het dus wel degelijk een ander plan is. Hij vraagt of de wethouder dat erkent.

De heer Schipper (SP) heeft de heer Van Schie de voorliggende plannen horen kwalificeren als drie gebouwen en een pleintje en ook dat de wethouder de VVD kwijt is, als de plannen niet worden veranderd.

De heer Bos (Stadsbelang Utrecht) denkt dat het debat over het voorstel van de VVD geen waarde heeft gehad, als de VVD accepteert dat de wethouder zegt geen afscheid te nemen van de woningbouw.

De voorzitter neemt die laatste opmerking voor kennisgeving aan en geeft opnieuw het woord aan de wethouder.

Wethouder Everhardt kent het plan van de VVD niet, maar hij heeft ook begrepen dat het een denkexercitie is om een robuust groen gebaar te maken. De wethouder is bereid om daar invulling aan te geven, mits het stedenbouwkundig verantwoord is en in samenspraak met alle partijen de zich ingezet hebben voor dit plan. Het gaat uiteindelijk om de woningbouwopgave en daarvan wil de wethouder geen afscheid nemen.

De heer Schipper (SP) stelt vast dat het plan voor de VVD dus drie gebouwen en een klein pleintje blijft.

Wethouder Everhardt vervolgt zijn beantwoording.

- Hij begrijpt dat er nog een motie komt voor een onderdoorgang voor de fiets. Daar hangt echter een prijskaartje aan en het is aan de raad om daarover een oordeel te vellen. De wethouder benadrukt dat het centrumgebied wordt, waar een kruising met een autoweg normaal is. De wethouder pleit niet voor een onderdoorgang.
- In reactie op de bijdrage van de SP zegt de wethouder dat hij de conclusie over het verkeersmodel niet deelt. De gegevens zijn goed onderbouwd. In de brief wordt het woord robuust nadrukkelijk gebruikt. In de eerste termijn is uitgebreid gesproken over die 17.000 verkeersbewegingen. Die 17.000 zijn het uitgangspunt en de raad wil naar 15.000 verkeersbewegingen. De wethouder heeft de maatregelen die daarvoor nodig zijn inzichtelijk gemaakt. Er kunnen nadelige effecten ontstaan die dan in beeld gebracht moeten worden, maar het kan ook leiden tot een afname van het aantal verkeersbewegingen in totaal. Het college zal in ieder geval zijn uiterste best doen om het aantal te verlagen in de richting van 15.000.
- GroenLinks heeft een vraag gesteld over woningen en parkeren. De wethouder beaamt dat hij rekening gehouden heeft met wat er mogelijk nodig is voor de woningbouwontwikkeling, maar het is niet zo dat hij daarop aanstuurt. Hij wilde echter op deze manier het financieel-technische

aspect goed in beeld brengen. Natuurlijk wordt ook gezocht naar parkeermogelijkheden in garages in de buurt of voor een deel zelfs op afstand.

- Stadsbelang Utrecht spreekt haar voorkeur uit voor een 2 x 2-weg maar wat de wethouder betreft is daar voldoende discussie over gevoerd. Hij vindt het jammer dat de heer Bos niet aanwezig was bij de technische bijeenkomst, omdat daar precies uitgelegd is dat robuustheid niet te maken heeft met de breedte van de weg, maar met de doorstroming van het verkeer en eventuele uitwijkmogelijkheden. Wat de wethouder betreft zit dat voldoende in het systeem verwerkt.

Mevrouw Bollen (GroenLinks) komt terug op de parkeervoorzieningen op het Lombokplein. Zij begrijpt en respecteert het dat er behoedzaam begroot is. Voor het Beursgebied is ook niet zwart op wit geregeld dat alle voorzieningen voor de auto's gerealiseerd kunnen worden. Er wordt heel veel geld gereserveerd om parkeren daar mogelijk te maken. Zij zou het liever omkeren en geen reserveringen doen voor parkeervoorzieningen, zodat er in de komende jaren maximaal ingezet zal worden op goede oplossingen. Mocht het echt niet lukken, dan zou het opnieuw bekeken kunnen worden.

De heer Koning (D66) vindt dat te ver gaan, juist omdat het belangrijk is dat de risico's gedekt worden in het structuurplan inclusief een financiële onderbouwing. D66 steunt op dat punt de wethouder, maar spreker zou ook een handreiking willen doen aan GroenLinks door bijvoorbeeld de ambitie toe te voegen om een zo laag mogelijke parkeernorm te hanteren.

De voorzitter adviseert de partijen om daarover buiten de vergadering verder te praten.

Wethouder Everhardt ziet geen enkel beletsel in de sturing die GroenLinks wenst, maar hij kan niet goed inschatten hoe dat dan verwoord zou moeten worden in de structuurvisie. Wellicht is een motie een oplossing.

- Het CDA heeft gevraagd om een stresstest uit te voeren voor de fietsen. De wethouder denkt dat de fietsen niet het grootste vraagstuk zijn, maar hij is bereid om aan de opdrachtnemer te vragen om de fietsbewegingen in de simulatie mee te laten lopen, als de techniek dat mogelijk maakt.
- Het CDA heeft ook verbetering van de leefbaarheid aan de orde gesteld, maar heeft daarbij niet expliciet een vraag gesteld aan het college. De wethouder benadrukt nogmaals dat de stap van 17.000 naar 15.000 verkeersbewegingen gepaard moet gaan met een zorgvuldige afweging en dat daarbij in een breder perspectief gekeken moet worden.

De heer Van Waveren (CDA) begrijpt dat de wethouder zich moet houden aan het coalitiebeleid. Daarom heeft spreker ook de coalitiefracties aangesproken want zij moeten de stap zetten om breder te kijken.

Wethouder Everhardt dacht alle vragen beantwoord te hebben.

De heer Schipper (SP) constateert dat robuust het woord van de avond is. Hij heeft aan het begin van zijn betoog gevraagd om een robuuste toezegging over geld; beginnen met infrastructuur en alleen voor zover er geld beschikbaar is.

Wethouder Everhardt antwoordt daarop bevestigend. Het college begint met de infrastructuur en daar hoort een dekkend financieel plaatje bij, voordat daarmee begonnen kan worden. Voor het eerste deel heeft de raad bij de voorjaarsnota akkoord gegeven. Het is de bedoeling om bij de komende voorjaarsnota ook weer een voorstel te doen om zo snel mogelijk die 51 miljoen euro te realiseren.

De heer Van Schie (VVD) herinnert zich dat ook gesproken is over het inzichtelijk maken van de effecten van de verkeersingrepen op het Lombokplein op de rest van het verkeerssysteem. Het college zegt dat er geen sprake is van een waterbedeffect bij 17.000 verkeersbewegingen, maar wat spreker betreft moet dat beter onderbouwd worden.

Wethouder Everhardt is van mening dat die onderbouwing gegeven is tijdens de technische bijeenkomst. Daarbij is ook duidelijk geworden dat 15.000 verkeersbewegingen niet haalbaar zijn zonder negatieve effecten elders.

De heer Van Schie (VVD) antwoordt daarop dat tijdens de technische bijeenkomst is gekeken op microschaal, namelijk naar wat er gebeurt op het Westplein. Maar hoe het zich verhoudt tot de grotere

verkeersstromen in de stad, was niet meegenomen in het gepresenteerde model. Volgens spreker zocht de heer Van Waveren juist op dat niveau meer comfort.

5 **De heer Van Waveren** (CDA) wil in de raad graag afspreken dat een verdere daling voorbij 17.000 verkeersbewegingen geen negatieve effecten elders mag hebben. Hij kan inderdaad de wethouder daarop niet aanspreken omdat die gehouden is aan het coalitiecompromis over het verkeersplan. Daarom legt hij de vraag voor aan D66, GroenLinks en de VVD.

10 **De heer Koning** (D66) voelt zich aangesproken. Hij is echter geen woordvoerder verkeer, dus hij kan alleen maar beloven dat hij het zal voorleggen in zijn fractie. D66 zou blij zijn met een brede steun voor het plan, ook met het oog op toekomstige ontwikkelingen. Hij is bereid om er serieus naar te kijken.

15 **De voorzitter** concludeert dat de wethouder klaar is met zijn beantwoording in tweede termijn. Hij gaat ervan uit dat het een B-punt wordt voor de raad van 7 december 2017. Hij vraagt welke fracties overwegen om moties en/of amendementen in te dienen.

20 **Mevrouw Bollen** (GroenLinks) overweegt een amendement in te dienen met betrekking tot de woningen aan de Croeselaan. Zij zal in overleg, mogelijk in samenwerking met de heer Van Waveren, een motie formuleren voor het verder verlagen van het aantal verkeersbeweging in de richting van de 15.000 met aandacht voor het waterbed. Zij zal zich beraden over de parkeervoorzieningen op het Lombokplein en daarbij mogelijk ambtelijke ondersteuning vragen.

25 **De heer Van Heuven** (PvdD) hoort een aantal onderwerpen die ook zijn fractie van belang vindt. Daar zal de Partij voor de Dieren mogelijk bij aansluiten. Hij zal het bespreken in zijn fractie.

30 **De heer Van Waveren** (CDA) denkt aan een behandelijd van twee uur. Hij bedankt de wethouder voor de toezegging van de stresstest. Het resultaat daarvan is mede bepalend voor eventuele voorstellen van het CDA op dat punt. Het CDA zal komen met een voorstel voor de openbare ruimte, vooral in het Beurskwartier en de koppeling tussen de verschillende deelplannen.

35 **De heer Bos** (Stadsbelang Utrecht) zou graag zien dat die 51 miljoen euro gedekt was. Dat is het grootste pijnpunt voor Stadsbelang Utrecht. Spreker weet echter nog niet of hij daar iets mee gaat doen. Hij zal geen motie of amendement indienen voor een 2 x 2-weg omdat hij geen steun verwacht van andere fracties. Als er dekking gevonden zou zijn voor die 51 miljoen euro, dan zou hij geen moeite hebben met het schrappen van de dure woningontwikkeling op het Lombokplein. Hij overweegt wel om een amendement in te dienen met betrekking tot zijn voorstel over de Grondprijfsbrief.

40 **De heer Post** (PvdA) zal een amendement indienen met betrekking tot de sloop van de woningen aan de Croeselaan. Ten tweede wil de PvdA dat invulling wordt gegeven aan de motie voor extra sociale huurwoningen. En de PvdA zal samen met onder andere D66 iets doen met betrekking tot het aantal middenhuurwoningen. Hij zal in zijn fractie bespreken hoe de PvdA met het plan als geheel zal omgaan.

45 **De heer Van Schie** (VVD) zal de uitdaging aangaan om een richtinggevende tekst te formuleren over robuustheid en groen op het Lombokplein. Ten tweede zal hij iets formuleren over de robuustheid van de weg. En hij wil graag iets vastleggen over hoe de potentiële baten zich verhouden tot het tekort op het gebied aan de Lombokzijde. Wat de VVD betreft zijn dat namelijk communicerende vaten.

50 **De heer Koning** (D66) zal twee moties indienen over maatwerk en een fietsonderdoorgang Leidseweg/Sijpesteijkade.

55 **De heer Darwish** (Student & Starter) zal een motie indienen die vraagt om meer duidelijkheid over studentenwoningen in het plan en Student & Starter zal zich waarschijnlijk aansluiten bij een motie over middenhuur.

De heer Schipper (SP) gaat proberen om een meerderheid van de raad achter zijn voorstel te krijgen voor een variantstudie Beurskwartier. Hij heeft de toezegging van de wethouder gehoord over sociale huur. Hij overweegt een tekst te formuleren, waardoor hij helemaal gerust kan zijn over dat deel. En

uiteraard zal hij samen met de heer Post meekijken naar de invulling van de motie die de SP destijds heeft meeondertekend.

De voorzitter heeft één toezegging genoteerd:

- 5 De wethouder zegt toe om nog voor het raadsdebat met een doorrekening te komen van de stresstest voor fietsbewegingen. Hij zal voorstellen om voor de behandeling in de raad twee uur uit te trekken, maar de Procedurecommissie gaat over de agenda van de raad en zij zal zich daar dus nog over buigen. Hij bedankt alle aanwezigen voor hun komst en bedankt de commissieleden en de ambtenaren voor hun inbreng en sluit de vergadering om 00.25 uur.

Toezeggingen commissie Stad en Ruimte 14 november 2017

Wethouder Everhardt

- 5 • De wethouder zegt toe, met betrekking tot agendapunt 5, Raadsvoorstel Omgevingsvisie Beurskwartier en Lombokplein, nog voor het raadsdebat met een doorrekening te komen van de stresstest voor fietsbewegingen